

СТРАТЕГИЈА ЗА РУРАЛЕН РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ОХРИД 2022-2027

СОДРЖИНА

Вовед	3
1. Основни цели на стратегијата	5
2. Методологија	5
2.1. Активности за подготовка на Стратегијата за рурален развој на општина Охрид 2022-2027	6
3. Законска рамка за развој на руралните подрачја во Република Македонија	8
3.1. Закон за земјоделство и рурален развој	8
3.2. Национална стратегија за земјоделство и рурален развој	9
3.3. Надлежни институции во областа на руралниот развој	12
3.3.1. Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство	12
3.3.2. Министерство за заштита на животна средина и просторно планирање	12
3.3.3. Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој	13
4. ЕУ политики за рурален развој	14
4.1. Структура на политиката за рурален развој на ЕУ	
4.2. Политика на ЕУ за рурален развој кон земјите кандидати - Инструмент за претпристапна помош (ИПА)	
4.3. ЕУ Инструмент за претпристапна помош за рурален развој (IPARD) Програма од ЕУ инструментот за претпристапна помош за 2014-2020 ИПАРД 2	
5. Општи информации за руралните области на Општина Охрид	18
6. Географски карактеристики	30
Клима и релјеф	31
Сообраќајна поврзаност	31
Заштитени подрачја и Национален парк	32
Природни ресурси и капацитети	34
Население и трендови	47
СВОТ анализи на стратешките области	60
Стратешки цели, приоритети и проекти по населени места	86

СТРАТЕГИЈА ЗА РУРАЛЕН РАЗВОЈ НА ОПШТИНА ОХРИД 2022-2027

ВОВЕД

Според дефиницијата на руралниот развој и рурално подрачје на ОЕЦД - (Organisation for Economic Co-operation and Development), рурално подрачје е подрачје со помала густина од 150 жители населеност на км². На регионално ниво, географските единици се групираат во три типови: доминантно рурално (50%), во значајна мерка рурално (15 – 50%) и доминантно урбани региони (15%). Меѓутоа Советот на Европа го воведува поимот “Рурална област”, која што ги има следните карактеристики: територија која вклучува помали градови или села, при што територијата воглавно се користи за: - земјоделие, сточарство, шумарство, водостопанство и риболов, економски и културни активности на населението поврзани со традиционални занаети, услуги или индустрија, домување, неурбана рекреација и слободни активности и други активности. Дефиниција на руралниот простор може да биде и следната: Рурално или селско подрачје или село е основен облик на територијална, социјална и економска организација на населението кое се занимава со земјоделски активности. Руралниот простор во повеќето земји сочинува околу 80-85%, во некои дури и 95-99% од вкупната површина на територијата. Повеќе од половина од населението во Европа живее во овие области, а преку 40% од домашниот производ се генерира во овие области. Просторната дистрибуција на руралното население укажува на значителни регионални разлики. Во Европската Унија, руралното население во вкупната популација учествува со 17,5% (во Холандија 3%, а во Шведска приближно 67%).

Руралниот развој подразбира третирање на економските, еколошките, социо-културните и политичко-институционалните аспекти на еднаков начин. Целта на ваквиот пристап е достигнување на одржлив развој и раст за локалното селско население и за целокупната заедница и држава, креирање на приходи и зголемување на стапката на вработување и успешен економски развој.

Изработката на Стратегијата се базираше врз предходната “Подстратегија за рурален развој на општина Охрид 2014-2018”, имајќи ја во предвид законската регулатива и стратешките документи на национално ниво во областа на земјоделство и руралниот развој едновременно следејќи ги интернационално прифатените концепти за оддржлив економски развој дефинирани во Агендата 21 за заштита на животната средина и поттикнување на економскиот развој (UNCED)¹, и тоа:

1. Ефективност – Стратегијата, првенствено е базирана врз LEADER Пристапот, односно конкретно анализирање, дефинирање и поставување на реални и остварливи активности кои локалните носители може да ги реализираат применувајќи координација и заеднички настап;
2. Сеопфатност – Разгледување на можностите за развој не само во областа на гранките кои се строго карактеристични за руралните региони, туку и

¹ Конференцијата на Обединетите нации (ОН) – 1992 година, Бразил.

- разгледување на сите можни фактори и гранки на економијата кои може да придонесат за руралниот развој на подрачјето од интерес;
3. Одржливост – Стратегијата е исто така базирана врз потребата за рамнотежа помеѓу потребите за економски развој, социјална сигурност и заштита на животната средина;
 4. Транспарентност – Активностите предвидени во Стратегијата ќе бидат јавно достапни за целата заедница, како за потребите на вклучување и придонес, така и за потребите на процесот за контрола;
 5. Конструктивност – Стратегијата го имплементира и концептот на зедничко помаѓање, соработка и интеграција на сите релевантни фактори кои обединето ќе работат со цел да се постигнат планираните резултати;
 6. Приоритети – Законот за локална самоуправа на РМ ја дефинира локалната заедница како главен носител на активностите од областа на руралниот развој. Со тоа, локалната заедница го добива правото на дефинирање на приоритетите во Стратегијата;
 7. Еднаквост – Стратегијата мора во целост да ги запази принципите на еднаквост кон сите социолошки, национални, културни и економски групи кои ќе бидат учесници или корисници на Стратегијата;
 8. Вреднување на ресурсите – Стратегијата ги опфаќа концептите и чекорите со кои ќе се заштитат општинските природни, културни и историски наследства;
 9. Развојна политика – Стратегијата ќе ги следни моменталните развојни концепти и насоки од поширокиот регион и истовремено ќе овозможи флексибилност за подобрување во случај на нови можности;
 10. Ефикасност и економичност – Стратегијата се базира врз принципот на рационално, економично и ефикасно искористување на ресурсите со цел да се постигне поголема оптимизација на развојните капацитети.

Покрај наведените документи, а имајќи во предвид дека стратегијата се однесува на општина на чија територија се протега светско УНЕСКО - културно и природно наследство, како и Национален парк при изработка на истата беа земенени во предвид и следниве документи:

1. Планот за управување со светското природно и културно наследство – Охридскиот регион,
2. Плановите за управување со заштитени подрачја,
3. Охрид-Преспа регионот како биосферен резерват прогласен од страна на УНЕСКО

Општина Охрид располага со богат фонд на автентични културни, природни, традиционални ресурси и производи кои согласно глобалните текови и трендови од последниве децении во руралниот развој, нудат сериозни можности за развој на регионот како и подобрување на квалитетното живеење во руралните делови од општината. Едновремено автентичноста на традиционалните производи од локалното население преставува база за креирање на специфичен концепт за поттикнување на руралниот развој во општина Охрид.

Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027 - не е затворен документ ниту пак има карактер на рестриктивен концепт. Таа претставува рамка на стратешкото планирање и насока за експертските тимови и органи на општината кои ќе бидат носители на идните активности од областа на руралниот развој. Следствено на ова, стратегијата може да претрпи промени кои нема да ја нарушат визијата и мисијата на стратегијата. Поради ова, на носителите на активностите им се препорачува да ја проучат стратегијата на почетокот на секоја идна планска активност

и врз основа на мисијата на активноста која се планира да утврдат и дефинираат дали таа активност е во рамките на стратегијата или истата е надвор од дефинираната рамка.

1. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА РУРАЛЕН РАЗВОЈ 2022-2027

Основните цели на оваа стратегија за рурален развој се:

- ❖ Идентификување на концептот, насоките и приоритетите за рурален развој,
- ❖ Намалување на разликите во степенот на развојот на урбаниот и руралниот дел на Општина Охрид, поттикнување на претприемништво, искористување на можностите за аплицирање на проекти за рурален развој, економски иницијативи за одржлив развој, како и создавање услови за креирање на приходи (основни или дополнителни) за локалното население од руралните делови на Општина Охрид.
- ❖ Поставување на рамка за поттикнување на руралниот развој, и посебно руралниот туризам како дел од севкупната туристичка понуда на Општина Охрид

Со цел да се обезбедат веродостојни и корисни резултати, а воедно и за да се изготват квалитетни решенија и предлози, за потребите на оваа стратегија користени се стандардни методологии и процедури кои се општо прифатени во меѓународната практика за планирање и изготвување на стратешки документи од ваков тип.

Со оглед на горенаведеното, Стратегијата за рурален развој **2022-2027** год. на Општина Охрид **континуирано ги формира рамките** за поттикнување на развојот на руралните области во Општина Охрид **и дава** свој придонес во севкупно подобрување на квалитетот на живеење на населението во овие области.

2. МЕТОДОЛОГИЈА

За изработка на **Стратегијата за рурален развој 2022-2027 на Општина Охрид**, применети се методолошки алатки кои во основа го користат принципот на вклучување на сите релевантни засегнати страни при анализирањето на потенцијалите и ресурсите од Охридскиот Регион за рурален развој, како и идентификување и утврдување на стратешките цели и приоритети во 6 тематски области и тоа:

1. Инфраструктура
2. Туризам и локален економски развој
3. Урбанизам и животна средина
4. Земјоделство и сточарство
5. Образование и здравство
6. Спорт и култура

2.1. Активности за подготовка на Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027

I Фаза Активности: Проценка и анализа на заедницата:

Со цел реална проценка и анализа на постоечката состојба беа организирани **2 (две) работилници** и писмена кореспонденција која вклучуваше комплетен опис на стратешкиот документ и писмени формулари за пополнување на приоритетните цели и проекти од страна на сите месни заедници и други засегнати страни (граѓански организации, бизнис сектор и други чинители кои делуваат во руралните области) од Охридскиот микро регион (поделени во групи според географската местоположба) и **1 (една) завршна работилница** со сите претставници од МЗ од селата на општина Охрид и претставници од Бизнис секторот активен во руралните делови на општина Охрид, Претставници од Подрачната Единица на Министерството за Земјоделие, Шумарство и Водостопанство, Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството Р.Е. Охрид, ЈП “Македонски Шуми”, Националниот парк “Галичица”, Национална Установа Завод и Музеј Охрид, Медиуми, Невладини организации, претставници на ЈП Нискоградба- Охрид, ЈП Охридски Комуналец, МЈП Проаква-Охрид, ЈП Билјанини Извори, како и претставници од локален економски развој, урбанизам, животна средина, комунален развој, сообраќај и патишта, образование на општина Охрид и други. **Со тоа беше запазен основниот критериум и предуслов за постигнување на компромис за идниот рурален развој со учество на трите главни сектори: јавниот сектор, бизнис секторот и граѓанскиот сектор, како три главни столба од општественото живеење.**

Селата од општина Охрид беа поделени во три функционални групи врз основа на претходни согледувања и географската местоположба на селата. Ова беше направено најмногу заради тоа што сите села имаат свои различни специфики и проблеми, како и свои компаративни предности. Се разбира селата кои се лоцирани во непосредна близина на Охридското Езеро или градот Охрид имаат сосема различни проблеми и интереси за разлика од планинските села на општина Охрид.

Руралните населби се групирани во следните три функционални групи:

- Источно крајбрежни населби,
 - Централно низински населби,
 - Планински населби (или некогашната Општина Косел)
-
- ✓ На организираниите Работилници со примена на SWOT Анализа беа идентификувани Предностите (Јаките страни), Слабостите, Моќностите и Заканите односно клучните внатрешни и надворешни фактори кои се важни за анализата на проблемот и постигнување на целта.
 - ✓ Врз основа на добиените податоци од SWOT Анализата, беа идентификувани стратешките цели и приоритети за рурален развој.
 - ✓ После тоа се пристапи кон изработка на акционен план и план за следење (мониторинг), кои се составен дел на оваа стратегија за рурален развој.

- ✓ Во подготовка на овој документ за рурален развој на општина Охрид беше исто така користено искуството, односно компаративната анализа од неколку земји од Европската Унија, како и Националното законодавство и регулатива. Ова се разбира во функција за квалитетна подготовка на самата стратегија.

Податоците презентирани во овој документ се од релевантни институции, како што е Државниот завод за статистика, како и дел од податоците кои се добиени со истражувања на терен со посветена работа на тимот за подготовка на овој документ.

II. Втора Фаза на Активности :

- Собирање на предлозите и согледувањата за предлог проектите од Месните Заедници од селата кои ги опфаќа Општина Охрид, за периодот 2022-2027, кои се во согласност со заеднички утврдените Приоритети за рурален развој.
- Доставување на предлог стратегија за рурален развој 2022-2027 до соодветните комисии и Совет на Општина Охрид.
- Спроведува постапка за Стратешка оцена за влијанието врз животната средина.

III. Трета Фаза на Активности :

- Усвојување од страна на Советот на општина Охрид.
- После тоа следува фазата на имплементација на приоритетите утврдени во една најтранспарентна постапка со учество на сите засегнати страни од Охридскиот микро регион и нивна имплементација во развојните програми на општина Охрид и буџетот на општина Охрид во периодот 2022-2027.
- Аплицирање со конкретни проекти кои се поврзани со утврдените приоритети од оваа стратегија (локални, регионални, национални и меѓународни проекти).
- Изработка на **Акционен план** за следење на процесот на реализација на програмите и проектите.

3. Законска рамка за развој на руралните подрачја во Република Македонија

3.1. Закон за земјоделство и рурален развој²

Со овој закон се уредуваат планирањето на развојот на земјоделството и руралниот развој, целите на националната земјоделска политика, планирање, следење и процена на националната земјоделска политика, партнерство со социјални и економски партнери од областа на земјоделството, мерките за уредување и поддршка на земјоделски пазари, директни плаќања и рурален развој, државната помош во земјоделството и руралниот развој, формите на организирање и здружување во земјоделството и контролата на спроведување на мерките и надзорот над спроведувањето. Целта на Законот за земјоделство и рурален развој е да се систематизираат и дефинираат целите на земјоделска политика структура на системот за користење и распределба на државните субвенции. Овие цели се предуслов за воспоставување на стандардите на ЕУ во областа на земјоделството.

Национална земјоделска политика е систем на комплементарни политики за уредување и поддршка на земјоделските пазари, директни плаќања за поддршка на доходот на земјоделските стопанства и рурален развој со чие спроведување се регулира развојот и динамиката на земјоделското производство и руралните средини согласно со материјално-техничките, економските, еколошките и социјалните услови во Република Македонија и согласно со меѓународните спогодби и договори.

Финансирањето на националната земјоделска политика се врши од:

- Буџетот на Република Македонија,
- Буџетот на Европската унија,
- Донации и
- Други извори согласно со закон.

Целите на националната земјоделската политика на Република Македонија се насочени кон:

- обезбедување на стабилно производство на квалитетна и поевтина храна и обезбедување на населението со доволни количини храна,
- зголемување на конкурентната способност на земјоделството,
- обезбедување на стабилно ниво на доход на земјоделското стопанство,
- одржлив развој на руралните подрачја и
- оптимално искористување на природните ресурси со почитување на начелата за заштита на природата и животната средина.

Земјоделската политика и политиката за рурален развој се спроведува со реализација на Национална стратегија за земјоделство и рурален развој и Национална програма за земјоделството и руралниот развој. Долгорочни цели за развојот на земјоделството се: воспоставување на пазарна економија, зголемување на профитабилноста на земјоделството и развој на руралните области. Многу важен елемент на законот е дека видовите на субвенции можат да се утврдат под различни

² Извор: Службен весник на РМ бр. 49/2010, 53/2011, 126/2012, 15/2013, 69/2013, 106/2013, 177/2014, 25/2015, 73/2015, 83/2015, 154/2015, 11/2016, 53/2016, 120/2016 и 163/2016

услови и во различен обем, во зависност од тоа дали се работи за подрачја со отежнати услови за работа во земјоделството. Под "подрачја со отежнати услови за работа во земјоделството" се дефинираат подрачјата кај кои поради природните, општествените и законските ограничувања не постојат услови за поинтензивен развој на земјоделството.

Структурните олеснувања вклучуваат програми за поддршка кои се однесуваат на мерките за рурален развој, подобрување на квалитетот на земјоделското земјиште и мерки на институционална поддршка. Со стимулациите во областа на руралниот развој треба да се подигне конкурентноста на земјоделството и шумарството, да се подобри состојбата на животната средина, да се овозможи заштита на биодиверзитетот и да се развијат програми за диверзификација на руралната економија и подобрување на квалитетот на живот во руралните области. Единиците на локалната самоуправа можат да утврдат мерки за спроведувањето на земјоделските политики.

3.2. Национална стратегија за земјоделството и руралниот развој

Националната стратегија за земјоделство и рурален развој за периодот 2021- 2027 година е главен долгорочен стратешки документ во областа на земјоделството и руралниот развој на кој се базира поставувањето и спроведувањето на целите, политиките и мерките за развој на земјоделството и руралните средини во Република Македонија. Националната стратегија за земјоделство и рурален развој за периодот 2007-2013 година беше документ кој преставуваше основа за повторно воведување на сериозни и организирани политики во земјоделството и руралниот развој после нивното целосно укинување во средината на деведесетите. Стратегијата од 2007 година овозможи донесување на неопходната правна рамка во сите области на земјоделството и безбедноста на храната и воспоставување на потребните институционалните услови за спроведување на политиките преку зајакнување на постојните институции, но и формирање на целосно нови. Така во периодот од 2007-2013 година беа основани Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој и Агенцијата за храна и ветеринарство и воспоставени потребните информационални системи, како и систем од регистри и бази на податоци за спроведување на политиките на поддршка и безбедност на храната. Со донесување на основниот системски Закон за земјоделство и рурален развој од 2007 година, на целокупниот сет на акти од областа на безбедност на храната, како и прилагодувањето на останатите законски акти, македонската политика во земјоделството поприма значителни елементи на соодветната Заедничката земјоделска политика (во понатамошниот текст ЗЗП) на Европската унија (во понатамошниот текст ЕУ). Согласно член 6 од овој закон, Национална стратегија за земјоделство и руралниот развој се донесува заради долгорочно планирање на националната земјоделска политика во насока на остварувањето на законски дефинираните секторски развојни цели. Стратешката одлука за повторното воведување на сеопфатни земјоделски политики сепак беше реално овозможена со одлуката на Владата на Република Македонија за позиционирање на земјоделството како еден од приоритетите на владините економски политики и секако алоцирањето на значително повисоки средства наменети за овие политики со континуирано зголемувачки износ на годишна основа. Позитивниот нагорен тренд на издвојувања во земјоделството и руралниот развој продолжува и во периодот после 2009 година, и

покрај негативното влијание на глобалната економска криза. Посветениот пристап кон земјоделството и руралните средини во претходниот стратешки период резултираше со прекинување или ублажување на негативните тенденции на намалување на физичкиот обем на производство како последица на непостоењето на одржлива земјоделска политика пред 2007 година, и постепено придвижување кон позитивни трендови на пораст, поизразени кај подсекторите со компаративни предности. Во овој период со зголемување на поддршката и инвестирањето од страна на државата, македонскиот земјоделски сектор покажува позитивни перформанси на просечната стапка на раст на земјоделскиот БДП од 3,2%, 10 зголемено вработувањето во секторот и продуктивноста на трудот и континуиран годишен пораст на извозот кој достигна половина милијарда евра годишно. Во вакви услови новата Национална стратегија за земјоделство и рурален развој за периодот 2014-2020 го одразува континуитетот на интересот на македонската држава за развојот на земјоделството и руралните средини, сега преку понатамошно унапредување на веќе постоечките политики и зголемување на нивната ефикасност. Крајната цел останува понатамошно подобрување на конкурентноста на земјоделскиот сектор на отворениот и променлив пазар и одржување на развојот на руралните средини преку оптимално користење на ангажираните природни ресурси. После поставувањето на поволни услови за функционирање на деловните субјекти во секторот преку обезбедената финансиска поддршка, бенефицираните социјални, даночни и кредитни политики, целосното искористување на развојниот потенцијал на земјоделскиот сектор, зголемување на конкурентноста и во голема мерка самиот развој на руралните средини во периодот кој предстои, зависи од промената и подобрувањето на крајно неповолната структура на земјоделското производство. Справувањето со структурните проблеми ќе биде насочено кон активно третирање на главната причина за ваквите состојби - малите и фрагментирани земјишни парцели, потоа недоволната техничко-технолошка опременост која е резултат на долгиот период на дезинвестирање, несоодветната сортна и расна производна структура и лошата старосна и полова структура на руралното население. Еден од приоритети во следниот период ќе биде и подобрување на хоризонталната интеграција на чинителите во секторот на пазарна основа и зајакнување на вертикалните договорни врски. Во насока на модернизацијата на секторот и подобрување на условите за живот и работење во руралните средини е предвидено значително зголемување на средствата за кофинансирање на приватните инвестиции во земјоделските стопанства и преработувачки капацитети, и особено оние кои ќе бидат инвестирани во руралната инфраструктура и наводнувањето. Нивното учество во вкупниот износ на издвоени средства за државна поддршка ќе изнесува најмалку 35%. Целосното ефектуирање на вложените државни средства во земјоделството и успешноста на трансформацијата на субјектите во секторот во пазарно-ориентирани чинители со конкурентни производи, директно е условено од подобрување на пристапот на земјоделците до знаењето и иновациите. Во оваа област се планира воспоставување на нови системи за обезбедување на квалитетни совети за земјоделците и систем на континуирано неформално образование. Заокружувањето на функционалноста на системот на безбедност на храна и одржливото управување со природните ресурси со особен акцент на примена на агроеколошкиот пристап се исто така едни од важните приоритети опфатени со стратегијата. Покрај наведените стратешки и специфични цели во шесте области на интервенција споменти погоре, во Националната стратегија се претставени и состојбите во земјоделството, преработувачката индустрија и руралните средини со идентификуваните проблемите, како и политиките и мерките вклучени во Оперативниот план кои ќе бидат спроведени заради нивно надминување. 11

Заедничкиот европски модел на политики во земјоделството транспониран преку обврските превземени со Спогодбата за стабилизација и асоцијација, е неизоставен хоризонтален принцип и цел во програмирањето на македонските земјоделски политики и во следниот период. Дополнително, при креирањето на политиките и мерките во предвид се земени се поизразените климатски промени и напорите за намалување на нивното негативно влијание врз земјоделското производство. Согласно закон, спроведувањето на Националната стратегија за земјоделството и руралниот развој, односно нејзиниот оперативен план се реализира преку петгодишната Национална програма за развој на земјоделството и рурален развој, Програмата за претпристапните средства од петтата компонента за земјоделство и рурален развој - ИПАРД и годишни програми за финансиска поддршка во земјоделството и за финансиска поддршка на руралниот развој.

Постигнувањето на целите на националната земјоделска политика на Република Македонија поблиску дефинирани за периодот 2014-2020 година преку стратешката и специфичните цели од оваа национална стратегија, се остваруваат преку примена на мерки и инструменти на политиките кои согласно поделбата пропишана во Законот за земјоделство и рурален развој се групирани како политики за: 1) уредување и поддршка на земјоделски пазари, 2) директни плаќања и 3) рурален развој. За определени субјекти покрај поддршката обезбедена со овие политики, може да се овозможи дополнителна поддршка доделена од Владата, органите на државната управа или единиците на локалната самоуправа за производство, преработка и продажба на одредени земјоделски производи или за извршување на одредени услуги од областа на земјоделството како државна помош во земјоделството. Покрај овие политики, во системот на политиките поврзани со земјоделската дејност се надоврзуваат и политиките на безбедност на храна, како и политиките кои спаѓаат во делот на одржливото управување со природните ресурси, односно земјишната политика, политиката во шумарството и водостопанството. Засебен корпус на политики претставува рибарството и аквакултурата. Националната стратегија за земјоделство и рурален развој како главен рамковен стратешки документ ги вклучува клучните одредби за развојот на земјоделскиот сектор и руралните средини во следниот период. Стратешкото планирање за дел од политиките поради нивната специфика се поблиску дефинирани и во засебни стратешки, плански или програмски документи кои се надоврзуваат на стратегијата. Така за безбедноста на храната согласно Законот за безбедност на храна (Сл.весник на РМ, бр.157/2010), стратешкото планирање е уредено со „Стратегија за 234 безбедност на храна на Република Македонија“ во фаза на подготовка, која треба да го опфати периодот 2014-2019 година. Засебни стратешки решенија се пропишани и за шумарството во форма на „Стратегија за одржлив развој на шумарството во Република Македонија“ донесена на 16 јуни 2006 година, која дава насоки за развојот на секторот за 20 години. Понатаму, „Националната стратегија за консолидација на земјоделското земјиште“ ги поставува основите за воведување на новата политика на стабилни основи за периодот до 2020 година, додека промените во следниот период во фитосанитарниот систем ќе бидат регулирани согласно „Стратегијата за фитосанитарна политика“ која се донесува согласно член 9-а од Законот за здравје на растенија (Сл. весник на РМ, бр.29/05, 81/08, 20/09, 57/10, 17/11, 148/11, 69/13 и 43/14). Спроведување на сите овие политики е уредено со соодветна законска и позаконска регулатива по области. Согласно член 16 од Законот за сточарство (Сл. весник на РМ, бр. 07/08, 116/10 и 23/13) донесена е „Заедничка основна програма за одгледување на добиток“ за периодот од 2011 до 2020 година која ја утврдува генералната рамка за одгледување на добитокот во однос на генетското унапредување преку примена на посебни одгледувачки програми, како и

Програмата за заштита на биолошката разновидност во сточарството 2011-2017 (Сл.весник на РМ бр.144/10 и 171/11). Во делот на рибарството, согласно член 14 од Законот за рибарство и аквакултура (Сл. весник на РМ, бр.07/08, 67/10, 47/11 и 53/11) донесена е дванаесетгодишна „Програма за унапредување на рибарството и аквакултурата во Република Македонија“ која се донесува за период од 2012 до 2024 година. Во Програмата се поставени среднорочните и долгорочни цели и приоритети за развој на рибарството и аквакултурата, како и активности и поттикнувачки мерки за поддршка во рибарството и аквакултурата.

3.3. Надлежни институции во областа на руралниот развој

3.3.1. Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство

Околу 70 % од територијата на Република Македонија може да се дефинира како рурална. Руралните области во Република Македонија значително се разликуваат по социјални, економски и демографски карактеристики.

Основни проблеми со кои се соочуваат скоро сите рурални области се миграција, слаба диверзификација на економските активности, висока стапка на невработеност, недостаток на можности за вработување, слаба и неразвиена инфраструктура, низок степен на БДП по жител во споредба со урбаните области и загадана животна средина која се соочува со потенцијални закани. Погolem број од овие проблеми се последица на глобалните промени во претходниот период.

Законска рамка за активностите на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство се постоечките закони, правилници и уредби.

Во составот на внатрешната организација на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство постои Сектор за рурален развој, кој го сочинуваат:

- Одделение за одржлив рурален развој
- Одделение за наука, истражување и советодавни услуги
- Одделение за политика на кредитирање во рурални средини и земјоделскиот сектор
- Одделение за поддршка на подрачја со ограничени можности за земјоделско производство
- Одделение за програмирање и проценка на ИПАРД фондовите
- Одделение за следење на спроведувањето на ИПАРД фондовите и известување
- Одделение за спроведување на техничка помош на ИПАРД фондови

3.3.2. Министерство за заштита на животна средина и просторно планирање

Прописите од областа за заштита на животната средина не ги вклучуваат посебните проблеми на руралните подрачја, но многу од овие прописи директно или индиректно се поврзани со заштитата на животната средина, одржување на биолошката разновидност, квалитетот на водата, воздухот, почвата, а со тоа и на областа на интегриран рурален развој. Заштитата на природата се регулира со повеќе закони и подзаконски акти, како и некои делови од законодавството кои не се директно поврзани со ова прашање (Закони за лов, риболов, шуми, води итн.).

3.3.3. Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој

На 11 Јуни 2007 година, Собранието на Република Македонија го усвои Законот за основање Агенција за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, со цел поуспешна реализација на мерките на земјоделската политика и политиката на руралниот развој во Република Македонија. Со тоа се овозможува ефикасно управување со финансиските средства како од Буџетот на Република Македонија, така и со средствата од претпристапната помош на Европската Унија наменети за руралниот развој.

Надлежности на Агенцијата:

- извршување на мерките за директните плаќања во земјоделството;
- интервенции на пазарот на земјоделски производи;
- имплементација на производните квоти;
- извршување на мерките за рурален развој;
- реализација на средствата од претпристапната помош на Европската унија за рурален развој;
- спроведување на мерките на државна помош во земјоделството;

Работи на Агенцијата:

- прием, евиденција и обработка на барања за финансиска поддршка;
- одобрување на исплата на средства;
- организирање на финансиски и сметководствени работи;
- внатрешна ревизија;
- организирање, спроведување и координирање на административните и технички контроли и контролите на лице место;
- прибирање и обработка на податоци;
- водење бази на податоци и регистри;
- подготовка на извештаи и анализи;

За вршење на работите Агенцијата ги спроведува следните постапки:

- објавување на огласи и критериуми за доделување на финансиска поддршка;
- одобрување на финансиски средства во согласност со критериумите;
- склучување на договори за финансиска поддршка со корисниците;
- вршење на исплати;
- вршење на контрола на терен пред и по одобрување на барањето;
- одобрување на прифатливи финансиските расходи на барателите пред исплата на финансиските средства
- следење на реализацијата на проектот;
- водење на постапки против корисници кои ги искористиле финансиските средства спротивно на договорот;

4. ЕУ политики за рурален развој

Стратегијата за рурален развој на општина Охрид има за цел да ги дефинира стратешките цели во развојот на руралните области и да ги одреди најважните програми и проекти кои ќе овозможат брз социјален и економски развој, престанок на миграцијата и поефикасно искористување на претпристапните фондови на ЕУ.

Сегашната политика на ЕУ пружа голема поддршка во развојот на руралните подрачја како на државите-земји членки на ЕУ, така и на земјите кандидати за членство во ЕУ. Политиката за рурален развој на ЕУ е една од нејзините најважни политики. Подршката на Европската Унија на земјите кандидати се огледува во пристапноста на IPA и посебно IPARD фондовите.

Важна компонента на овие фондови е поддршка на руралниот развој и заштита на животната средина. Политиката за рурален развој се заснова на “лидер принцип”, програма која има за цел ревитализација на руралните области преку поттикнување на општественото, економското и еколошкото претприемаштво од страна на поединци и групи. Еден од предусловите за користење на IPARD фондовите е постоењето на стратегии за рурален развој во локалните самоуправи.

Руралниот развој во Охридскиот регион веќе подолго време опаѓа и неопходно е трендот да се сврти во обратна насока со цел активирање на руралните области и создавање на препознатлив туристички производ на регионот. Периодот на транзиција доведе до висок степен на невработеност, социјални проблеми предизвикани од реструктурирање и приватизација на стопанството и недоволна искористеност на постоечките капацитети.

Економскиот и социјалниот развој на Општина Охрид во иднина треба да се заснова на одржливо користење на природните ресурси и рамномерен развој на урбани и рурални области. Можности за економски развој се развојот на **алтернативниот туризам** како најбрзо растечка гранка во туристичката индустрија,, **земјоделството** и **преработувачката индустрија**.

4.1. Структура на политиката за рурален развој на ЕУ

Земјоделството и шумарството и понатаму ќе бидат главна дејност во руралните средини. Новитет е дека со примената на агро – еколошки мерки ќе се обезбеди еколошки добра животна средина, но во исто време ќе се создаде основа за нов развој и вработување во руралните капацитети. Во иднина, развојот на руралните области ќе се потпира се повеќе и на другите области на економијата (како на пр, туризмот, енергијата и др.). Најважниот документ во врска со руралниот развој за периодот 2007 – 2013 и програмскиот период 2014-2020 год. е Регулатива ЕЗ на ЕУ бр. 1698/2005. Со оваа уредба политиката за рурален развој се фокусира на подобрување на конкурентноста на земјоделскиот и шумскиот сектор, подобрување на животната средина, подобрување на квалитетот на живот во руралните области и поттикнување на диверзификацијата во руралните економии.

4.2. Политика на ЕУ за рурален развој кон земјите кандидати - Инструмент за претпристапна помош (ИПА)

Европската комисија од 2007 год. ги замени претпристапните фондови со Инструмент за претпристапна помош (ИПА). ИПА го дефинира обемот и видот на помошта која ќе ја добие земјата-кандидат, како и помошта на земјите потенцијални кандидати.

Инструментот за претпристапна помош (ИПА) е сочинет од следниве 5 компоненти:

1. Помош во период на транзиција и институционална надградба
2. Прекугранична соработка
3. Регионален развој
4. Развој на човечки ресурси
5. Рурален развој

4.3. ЕУ Инструмент за претпристапна помош за рурален развој (IPARD)

Инструментот за претпристапна помош за рурален развој – ИПАРД (2007–2013), (2014–2020) и ИПАРД (2021–2027) за Република Македонија претставува пристап до фондовите на Европската Унија наменети за финансиска помош за одржливо земјоделство и рурален развој со фокус на имплементација на законодавството на Европската Заедница во однос на заедничката земјоделска политика и политиките за конкурентно одржливо земјоделство, силни и одржливи рурални заедници и разновидна и одржлива рурална животната средина.

ИПАРД фондовите се користат согласно изработена и усвоена програма за развој на земјоделството и руралниот развој за програмскиот период (2021–2027).

Главната генерална цел на ИПАРД програмата во земјата е да се:

„Подобри конкурентноста на земјоделските производи и прехранбената индустрија развивајќи и усогласувајќи ги стандардите, истовремено обезбедувајќи одржлив еколошки и социо-економски развој на руралните средини преку зголемени економски активности и можности за вработување“.

ИПАРД Фондовите задолжително се трошат по утврдени мерки во ИПАРД Програмата.

Посебен осврт во политиката за рурален развој се дава на инвестиции во инфраструктура за водостопанство (микро-акумулации и системи за наводнување и одводнување), консолидација на земјоделско земјиште, патна инфраструктура за пристап до земјоделско земјиште (т.н. полски патишта), и јакнење на руралната инфраструктура (обновување на селата, воведување на селска патна инфраструктура, пазарна инфраструктура, социјална инфраструктура-младински и пензионерски клубови итн). Како и воведување на мерките за одржливо стопанисување и искористување на природните ресурси, заштита на биодиверзитетот и животната средина.

4.4. Програма за користење на средства од ЕУ инструментот за претпристапна помош за 2014–2020 ИПАРД

Оваа програма ги содржи следниве мерки:

- * Инвестиции во материјални средства на земјоделските стопанства;
- * Инвестиции во материјални средства за преработка и маркетинг на земјоделските и рибните производи;
- * Инвестиции во рурална јавна инфраструктура;
- * Диверзификација на фармите и развој на бизниси и
- * Техничка помош

Целите на програмата се преку развој на човечкиот и физичкиот капитал да се подобри безбедноста на храната и способноста на земјоделско-прехранбениот сектор за справување со конкуренцијата на пазарот, како и за постепеноусогласување на секторот со стандардите на Европската Унија (ЕУ), особено оние кои се однесуваат на хигиената и животната средина, а во насока на постигнување на рамномерен територијален развој на руралните средини преку следниве приоритети:

- подобрување на одржливоста и конкурентноста на земјоделските стопанства и преработката на храната;
- обновување, зачувување и подобрување на екосистемите зависни од земјоделството и шумарството;
- промовирање на рамномерен територијален развој и развој на руралните средини и
- трансвер на знаење и иновации во областа на земјоделството, шумарството и руралниот развој.

Во идниот период се очекува дека овие фондови ќе бидат оперативни преку пристапот ЛИДЕР во руралниот развој: што е тоа? Политика за рурален развој станува се позначајна компонента од Заедничката земјоделска политика на ЕУ (ЗЗПЕУ). Таа промовира одржлив развој во рурални региони во Европа со посебен фокус на економските и социјалните прашања, како и грижата за човековата средина. Преку половина од населението на ЕУ живее во рурални средини, кои што покриваат 90% од територијата на ЕУ(). Иницијативата ЛИДЕР претставува иновативен пристап во рамките на политика за рурален развој на ЕУ. Кратенката ЛИДЕР (оригинално LEADER) во превод значи “Liaison entre actions de developpement de l’economie rurale” ◦ Поврзување меѓу развојните активности и руралната економија “Врски помеѓу активностите за рурален развој”(). Како што навестува и самото име, тоа е пред се метод на мобилизирање и остварување на руралниот развој во локалните рурални средини, отколку утврден пакет мерки, што треба да се применат. Искуството ни докажа дека ЛИДЕР може да направи вистинска промена во секојдневниот живот на луѓето што живеат во руралните средини. Може да игра значајна улога во поттикнувањето на иновативни мерки и решенија за како за старите, така и за новите проблеми во руралните средини, станувајќи притоа еден вид “лабораторија” за градење на способностите на локалната средина и за тестирање на нови начини за задоволување на потребите на руралните заедници. Иницијативата генерираше многу значајни резултати во старите Земји членки ЕУ-15(), и би можела да игра многу значајна улога во поддршката на руралните средини во новите, како и потенцијалните ЕУ земји членки да се адаптираат на денешните променливи околности.

Повеќе за ЛИДЕР пристапот на:

http://www.seerural.org/wp-content/uploads/2009/05/05_LIDER-Pristap.pdf

Во моментот активно се работи на финалната верзија на IPARD III (2021-2027). Последната нацрт верзија е достапна на официјалната интернет страна на Инструментот за претпристапна помош за рурален развој:

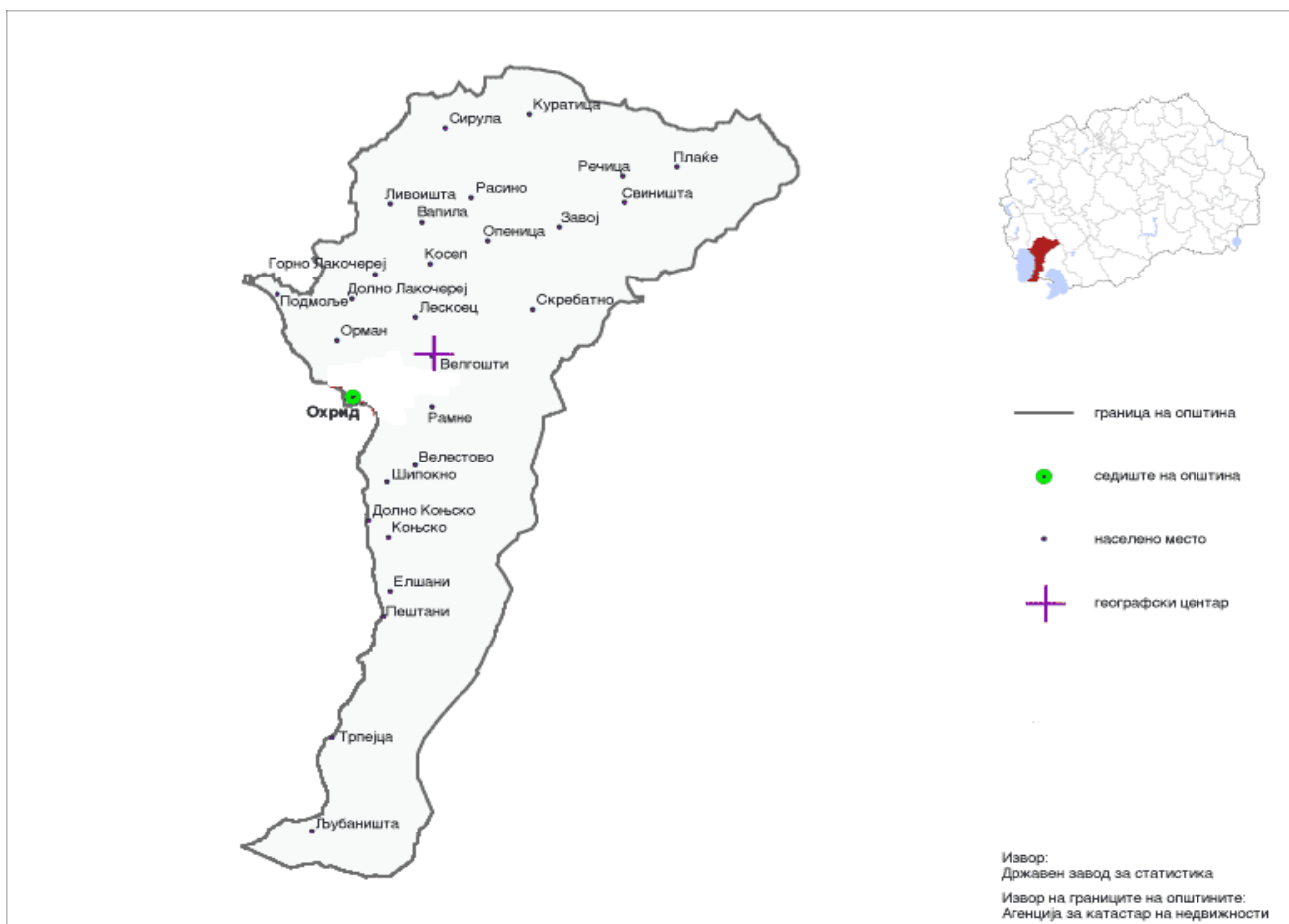
<https://ipard.gov.mk/mk/%d0%b8%d0%bf%d0%b0%d1%80%d0%b4-%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d0%bc%d0%b0-2021-2027-%d0%b2%d0%be-%d0%bf%d0%be%d0%b4%d0%b3%d0%be%d1%82%d0%be%d0%b2%d0%ba%d0%b0/>

Општи информации за руралните области на Општина Охрид

1. Населени места

Општината Охрид ги опфаќа следните населени места во руралните области:

Љубаништа, Трејца, Пештани, **Елшани со елешец**, **Долно Коњско со Коњско**, **ЛАГАДИН** нова треба да стои, **Свети Стефан со Шипокно**, Рамне, Велестово, Велгошти, Лескоец, Долно Лакочереј, Горно Лакочереј, Орман, Косел Подмоље, Ливоишта, Вапила, Сирула, Расино, Опеница, Куратица, Речица, Свињишта, Завој и Плаќе.

Љубаништа

Селото Љубаништа се наоѓа на источниот брег на Охридското Езеро, јужно од градот Охрид. Љубаништа е стара населба. Прв пат се споменува во 1582 година, кога тука

живеееле 70 христијански домаќинства. Постои предание дека за време на османлиското ропство селото било чифлик на познатиот Џеладин-бег од Охрид. Бегот подоцна го поклонил селото на манастирот Св. Наум, а жителите ја обработувале

манастирската земја како исполции.

Трпејца

Селото Трпејца е сместено во подножјето на планината Галичица, во една природна вдлабнатина меѓу карпите на источниот брег од Охридското Езеро, на надморска височина од 695 - 750 метри. Трпејца се наоѓа 25 km оддалеченост јужно од Охрид, во крајниот јужен дел на

истоимената општина, а покрај селото минува патот Охрид - Св. Наум.

Трпејца е многу старо село со богата историја, за што сведочат остатоците од минатото. Меѓу народот се верува дека името на селото потекнува од зборот *трпеца*, кои во време на верските празнувања биле поставувани крај некогашната тврдина, која се наоѓала на возвишението Осој (1006 м.) јужно од селото. Со векови, православното христијанство е традиционалната религија. Најстарата зачувана црква е „Св. Богородица Заумска“ од 14-тиот век. Неодамна е обновена и старата селска црква „Св. Никола“. Во селото Трпејца работи основно училиште до IV одделение, а работат и повеќе услужни објекти.

Пештани

Селото Пештани се наоѓа во подножјето на планината Галичица, на источниот брег на Охридското Езеро, 12 km јужно од градот Охрид, и се наоѓа на патот од Охрид за Свети Наум.

Пештани е опкружено со прекрасна природа. На запад се наоѓа Охридското Езеро, а над населбата се издигнува планината и национален парк Галичица.

Многу значајна е пештерската црква Света Богородица(пештанска), а Св. Богородица е заштитничка на селото. Во самото село Пештани и во неговата околина има седум цркви: Св. Врачи, Св. Ѓорѓија, Св. Никола, Св. Петка, Св. Никола, Св. Троица и Св. Богородица. Од уметнички аспект најзначајна секако е Св. Богородица која воодушевува со својот

фрескоживопис. Во близината на Пештани се наоѓало и наколно живеалиште од неолит.

Во Пештани се наоѓа и централното основно училиште „Св. Наум Охридски“ од 1-9 одд. во кое доаѓаат ученици од околните села.

Пештани располага со бројни сместувачки капацитети меѓу кои најголем е хотелот „Десарет“. Постојат голем број ресторани во кои може да се пробаат врвни национални јадења и риба подготвена на автентичен локален начин, да се ужива во специјалитетите на врвните кулинарски мајстори и сето тоа залеено со квалитетни домашни вина. Бројните кафе барови го прават ноќниот живот на туристите во Пештани богат и интересен и нудат добра забава и во доцните ноќни часови.

Елшани

Елшани се наоѓа на 10 км јужно од градот Охрид. Основниот дел од селото е сместен на 850 - 950 метри надморска височина, на неколку стотици метри од Пештани и од брегот на

Охридското Езеро. Новата придружна населба Елешец започнува на езерскиот брег, на 700 м.н.в.

Со векови, православното христијанство е традиционалната религија, а датирањето на

најстарата црква оди дури во 1408 година. Во селото постојат две цркви: Соборната црква „Св. пр. Илија“ (обновена во 1859; насликана во 1944) и „Св. мч. Мино“ (изградена во 1994). Во средиштето на селото се наоѓа спомен-чешмата „Клајнец“ на која врз мермерна плоча се запишани имињата на паднатите борци од НОАВ. Во Елшани можат да се видат остатоци од старата селска архитектура.

Во селото постои 4-годишно основно училиште, кое работи во рамките на училиштето „Св. Наум Охридски“ од Пештани.

Елшани е опкружено со територијата на Националниот парк „Галичица“, а во непосредна близина е Охридското Езеро. Елшани е извонредна почетна точка за планински прошетки или искачување по карпи во Националниот парк Галичица. Од друга страна, разгранетата мрежа од патеки, тесни селски улици и локални неоптоварени патишта се идеални за пешачење, трчање или велосипедизам.

Свети Стефан со Шипокно

Селото Шипокно е планинско село, со неколку стари куќи. Според пописот има само 5 жители. Во селото е спроведена електрична енергија но нема водовод и канализација. Со вода се снабдуваат од заедничка чешма во селото.

Поради немање услови за пристоен живот, жителите го напуштиле селото и во најголем број се доселиле во пониските делови, формирајќи ја населбата Св. Стефан. Денес во селото постојано живеат двајца жители.

Велестово

Од Охрид, селото Велестово е одалечено 4 до 5 км. Се оди по асвалтиран пат. Местоположбата на селото од каде има прекрасен поглед на езерото и градот Охрид придонеле ова село да биде атрактивно за купување на земја и изградба на современи викенд куќи. Секоја година тука се одржува поетски уметнички собир под отворено небо и му се посветува на оригинален, интелектуален, современ поет.

Поетската ноќ во Велестово има и изложба на скулптури и за уметниците е инспиративна средба чија вредност е во нејзината неинституционалност и спонтаноста. До сега се одржани преку 20 средби.

Рамне

Селото Рамне е одалечено од Охрид 4-5 км во

источен правец. Селото е сместено на зарамнета варовничка тераса на северозападната падина на планината Галичица, поради што (најверојатно) го добило и своето име. Во селото и неговата непосредна околина има повеќе карстни извори наречени: Летница (или Стара Вода), Поник, Ливадиште, Горни и Долни Бунари. Варовничкиот состав на земјиштето овозможува изоблиство од вода и доста силен и поволан водостој на селската чешма, кој овозможува покрај за пиене, водата да се користи и за наводнување преку летото. Рамне спаѓа во редот на најстарите села во Охридско. Најверојатно е основано во раниот среден век, за што сведочи и напишаниот Рамненски (Болоњски) псалтир од овој период.

Долно Коњско со Коњско

Глетка на Долно Коњско од водите на Охридското Езеро

Долно Коњско се наоѓа јужно од градот Охрид, над патот Охрид - Св. Наум и во непосредна близина на Охридското Езеро. Оваа населба е оддалечена

на 5 км од градот Охрид. Историјата на Долно Коњско започнува со доселувањето на неговите

жители од старото Коњско, кое сега е речиси напуштено. До средината на 20-тиот век, просторот на кој сега се наоѓа населбата претставувал каменест и сув рид на кој за брзо време била подигната денешната населба.

Горно Коњско

Коњско е сместено на едно високо издигнато плато на западните падини од планината Галичица. На север, селскиот атар се граничи со атарот на селото Шипокно- **месна заедница Свети Стефан со Шипокно**, а на југ со атарот на селото Елшани. На источната страна се издига гребенот на планината Галичица, додека од западната страна се наоѓа Охридското Езеро. Веднаш под селото на планинската падина сè до самиот брег на Охридското Езеро и патот кој води кон Пештани и манастирот „Свети Наум“ е изградена туристичката населба Долно Коњско со голем број на хотели, одморалишта, сместувачки капацитети, приватни викенд-куќи и вили

и угостителски објекти.

За постанокот на селото Коњско тешко дека ќе можеме да дадеме конкретен одговор заради оскудните податоци. Можно е селото да го добило името Коњско, бидејќи основната дејност со која се занимавале жителите било сточарството: овци и коњи. Во селото дејствува храмот посветен на „Св. мч. Мино“ околу кој се наоѓаат селските гробишта. Училиштето е целосно запуштено.

Велгошти

Велгошти (Македонија)	
Координати	41°07'57" СГШ 20°50'12" ИГД
Општина	Општина Охрид
Население	3060 жит.
Надм. височина	721 м

Велгошти се наоѓа на подножјето на планината Исток и е познато по природната околина. Поголемиот

дел

од населеното место е расположено на падините и во подножјето на ридовите: „На пљуска“, „Горни лозја“, „Црвени Камчиња“, „Олмец“, „Костење“, и „Чардак“. На запад, југозапад и на североисток селото е отворено кон Охридската Котлина. Над

селото се наоѓа манастирот Св. Петка. Уште погоре во планината се наоѓаат црквите Св. Илија и Св. Никола. Од центарот на Охрид до центарот на Велгошти има 2,5 км. Всушност денеска Велгошти е споено со Охрид преку улицата "Илинденска" Како граница со Охрид е мостот на реката суводолица Сушица.

Со патот Охрид-Ресен-Битола т.е. со улицата 15-ти Корпус Велгошти исто така се поврзува со градот преку "Вис" или "На Вис" . Во селото постои основното училиште „Живко Чинго“ и детска градина „Јасна Ристеска“.

Подетални информации: <http://mk.velgosti.com/istorija.html>

Лескоец

Лескоец (Македонија)	
Координати	41°09'01" СГШ 20°49'41" ИГД
Општина	Општина Охрид
Население	2595 жит.

Панорама на Лескоец

Селото Лескоец се наоѓа на 4,1 км. оддалеченост од Охрид и во моментот представува приградска населба на градот Охрид, со развиена индустриска зона

и голем број на мали и средни капацитети. Селото брои 2595. Најголем број од денешното население во Лескоец потекнува од планинските села во

некогашната коселска општина, мигрирајќи во текот на 70 и 80 тите години на минатиот век како работна сила во големите индустриски капацитети во близина на Лескоец. Позначаен културно-историски споменик е Црквата „Св. Спас“ - стара црква, изградена во 1462 година.

Долно Лакочереј

Селото Долно Лакочереј се наоѓа во северниот дел од Охридската котлина, во подножјето на ридот Градиште (936 м.) што представува дел од планинскиот масив Копарница што ја дели Охридската од Струшката котлина. Се наоѓа на 5 km северно од градот Охрид и се надоврзува на градот веднаш после населбата Радојца Новичиќ, на надморска висина од 698 м. Од западната и северната страна селото е заградено со ридесто земјиште, а од источната и јужната страна се простира Охридското поле.

Селото е од збиен тип со издолжен облик во насока север-југ, што е како резултат на конфигурацијата на теренот, и е поделено на три маали: Горна, Средна и Долна маала. Во последните години селото и брзо се

проширува кон југоисток, вдолж патот и целосно е споено со градот.

Од објектите што се во селото се истакнува Задружниот дом изграден уште во 1948 година со доброволно ангажирање на жителите од селото. Во приземјето од истиот денес е сместена современа фабрика за конзервирање на зеленчук МАЕМИ од Охрид. Истата почна со работа во 2001 година. Задружниот дом (Културен центар Македонија-реновиран во 2007 година) располага со современа културно уметничка сала за потребите на жителите од селото во која се одржуваат свечености за време на православните празници, како и современа кујна и канцеларија.

Има две училишни згради од кои едната е постара и изградена е во 1929 година и се користи за потребите на месната заедница (целосно е реновирана во 2002 година), а новата зграда е изградена во 1966 година (целосно реновирана во 2001) во кое се изведува настава за основно образование.

Во Горна Маала е и селската црква „Св. Недела“ која е обновена во 1974 година врз темелите на постара црква. Во непосредна близина на црквата се наоѓа изворот Милигоец.

Горно Лакочереј

Селото Горно Лакочереј е сместено во Охридската Котлина, 9 km северно од градот Охрид. Представува современа селска населба ...

Вапила

Познато е преданието дека старото село Вапила за време на турското владеење било уништено, меѓутоа не се знае кој ја уништил старата населба. Денешната населба настанала во првата половина на XIX век (околу 1830 година), која ја основале три словенско-христијански домаќинства.

Ливоишта

Селото Ливоишта се наоѓа на 11,2 км. оддалеченост од Охрид

Подмоље

Расино

Сирула

Во селото Сирула постои црква „Св. Никола“ - реконструирана и осветена на 20 мај 2005 година од страна на Митрополитот г. Тимотеј. Фрескоживописот е дело на уметникот Драган Ристески од Охрид.

Археолошки локалитети:

- Горна Црква - средновековна црква;
- Свети Никола - средновековна црква и некропола;

Косел

Во југозападниот дел на Република Македонија во дел од Охридската Котлина се наоѓа селото Косел. Селото се наоѓа на 7 км северно од Охрид, на

регионалниот пат Охрид - Битола, на Коселска река. Традиционално се дели на две маали - Горни и Долни Косел.

Во периодот од 1996 до 2005 во Косел самостојно егзистира општина Косел. Во оваа општина спаѓаа селата: Косел, Куратица, Вапила, Ливоишта, Сирула, Расино, Скребатно, Опеница, Завој, Свиништа, Речица и Плаќе.

Сулфатарата “Дувало” претставува активна поствулканска појава која се наоѓа во непосредна близина на селото Косел, недалеку од Охрид. Има изглед на минијатурен кратер со пречник од 0,5 м и длабочина од 30 см. Од отворот избиваат гасови на јаглен диоксид и сулфур водород заради што оваа појава во исто време е и мофета и сулфатара. Претставува последен знак на изумирање на некогашна вулканска активност. Сулфатарата Дувало во Косел е поствулканска појава една од ретките од ваков вид во овој дел на Европа. Со самиот ваков карактер сулфатарата претставува природен феномен, поради што во 70-тите од страна на Собранието на Општина Охрид добила статус на природна реткост.

Плаќе

Селото Плаќе е сместено на југозападните падини на Плакенска Планина, на надморска височина од 1350 метри и е највисоко населено место во Општината Охрид. Од градот Охрид е оддалечено 23 км. Селото располага со електрична мрежа

меѓутоа не и со селски водовод. Прекрасните пасишта, потоци и шуми на Плакенска планина се предуслов за развиено сточарство посебно одгледување на овци во селото. Традицијата на производство на овчото сирење ја продолжуваат неколку семејства кои во овој момент располагаат со стада преку 1500 овци. До селото се стигнува преку Прентов Мост и Речица. Асфалтниот пат од Речица до Плаќе е недовршен за уште 2 км.

Куратица

Селото Куратица се наоѓа на 20 километри североисточно од Охрид или на 5 км. северно од патот Охрид

— Ресен. Сместено е во пазувите на планинскиот масив Мазатар (Бајрак 1635 м) на надморска висина од 1100 метри. Селото е расположено во тесна карстна долина. Заради конфигурацијата на теренот селото има издолжен облик во насока северозапад — југоисток и спаѓа во селата со збиен тип на куќи, со мали дворишта. Се дели на три краеве: Горна Маала, Долна Маала и Средна Маала.

Во Долна Маала се наоѓа селската црква Св. Никола пред чиј влез е заедничката гробница на загинатите борци во Народноослободителната војна од ова село. Во секојдневниот говор кај месното население и во целото охридско подрачје, селото се нарекува со името „Курајца“ или „Кураица“, а поретко и „Куратица“. Засега најстар пишан документ за името на селото претставува Опширниот пописен тефтер за Охридскиот санџак од 1582 година. Ако се има предвид конфигурацијата на теренот каде што е сместено селото Куратица постои можност, овој дел, во периодот на доселувањето на Словените да претставувал посебна област или жупа. Оттаму сметаме дека името на селото Куратица значи „мала жупа“ или „жупица“.

www.kuratica.eu

- Црква „Св. Никола“ - изградена во 1937 година, Црква „Св. вмч. Димитрија“ ,Црква „Успение на Пресвета Богородица“ - , Црква „Св. Симеон“

Речица

Селото Речица се наоѓа во подножјето на планината Мазатар, која е дел од Плакенска планина. Расположено е во долината на Коселска река на надморска висина од 950 м. Од Охрид е одалечено 18 км и се наоѓа северо-источно во правец на патот Охрид-Ресен. Селото Речица е сместено во аголот каде се спојуваат Коселска река и малата река која доаѓа од Мазатар. Селото

Речица од северо-запад е оградено со планината Стогово, од север со планината Мазатар, од исток со Кастро гумно, а од југ со ридот каде се наоѓа селото Свиништа. Селото си го добило своето име Речица бидејќи е сместено покрај поголем број на реки. Во селото Речица од како се знае живее Македонско население со православна вероисповед. Во селото има стара црква посветена на Св. Ѓорѓи која е изградена во 14 век. Покрај оваа црква околу селото има стари гробишта и свети места. Местото викано св. Врачи, во местото Мокреш има урнатини од манастир, во местото викано Полце има остатоци од населба и црква. На 14 ноември на празникот Кузман и Дамјан (Св. Врачи) новоизградената црква за сите верници служи ручек. Во атарот на селото Речица има идеални услови за спортски лов и риболов. Во атарот на селото Речица подигнат е споменик на војводата Аргир Маринчев.

Свиништа

Селото Свиништа се наоѓа на 20 километри североисточно од градот Охрид, во премиот Вukovo меѓу

Плакенска и Петринска Планина, на патот Охрид-Ресен. Познато е по обилните Свинишки извори на питка планинска вода и по Валавиците еден од најстарите начини на перење во студените речни води.

Завој

Завој е едно од најстарите села во планинските области на Охридскиот регион. Селото лежи на падините на планината Петрино, на патниот правец Охрид – Ресен, во близина на

планинскиот премин Буково. Од градот Охрид е оддалечено 15 км. Старите селски куќи се сеуште зачувани со традиционална селска архитектура. Најголем дел од жителите се иселени во Лескоец, Охрид и во други места во Републиката и надвор. Жителите кои денес остануваат во селото се занимаваат со сточарство и органски произведен зеленчук и овошје.

Опеница

Селото Опеница се наоѓа на 9 km североисточно од Охрид. Лежи во котлината на Плакенска река на магистралниот пат Охрид-Ресен-Битола.

Цркви:

- Црква „Св. Никола“ - Опеница
- Параклис „Св. Великомаченик Ѓорѓи“ - Опеница

2. Природни карактеристики

2.1. Географски карактеристики и местоположба

Општината Охрид се наоѓа во југозападниот дел на Република Македонија и е лоцирана на североисточниот брег на Охридското Езеро, на надморска височина од 695 m. Сместена е помеѓу високите планини Јабланица и Мокра Планина од западната и Галичица од источната страна.

Општина Охрид зафаќа површина од 389,93 km², со вкупно **26** населени места и население од 55.749 жители. Таа се граничи со општините Дебарца и Ресен, а на југ со Р. Албанија.

3. Рурална област на Општина Охрид , местоположба, граници

3.1. Клима и релјеф,

Климатски карактеристики

Охридско-преспанскиот регион се карактеризира со умерено континентална клима, која се карактеризира со модифицирање на климатските општи карактеристики, додека огромните водни природни акумулации, Охридското и Преспанското Езеро, се посебни климатски модификатори кои одредуваат посебен режим на некои метеоролошки елементи.

Релјеф:

Охрид, со поширокото окружување, зафаќа простор претставен со разнолик релјеф: рамнински и ридско-планински.

Рамничарскиот простор го сочинува Охридското поле настанато како и самата котлина со тектонско спуштање долж раседите кои водат во подножјето на планината Галичица на надморска височина од 695 m до 700 m.

Релјефот на Охридскиот рурален регион е регион е изразито планински и во еден дел котлински (Охридското поле.

Преовладуваат високи планини, Галичица и Плакенска планина

4. Сообраќајна поврзаност

Низ територијата на Општина Охрид поминуваат следните **магистрални патишта кои ги поврзуваат и руралните области:**

- Магистрален пат М4 Охрид - Кичево - Скопје со должина од 176 km;
- Магистрален пат М5 Охрид - Битола - Скопје со должина од 235 km.

Низ територијата на Општина Охрид поминуваат следните **регионални патишта**:

- Регионален пат Р 501, Охрид - Свети Наум, 29 km;
- Регионален пат Р 420, Охрид - Струга, 14 km.

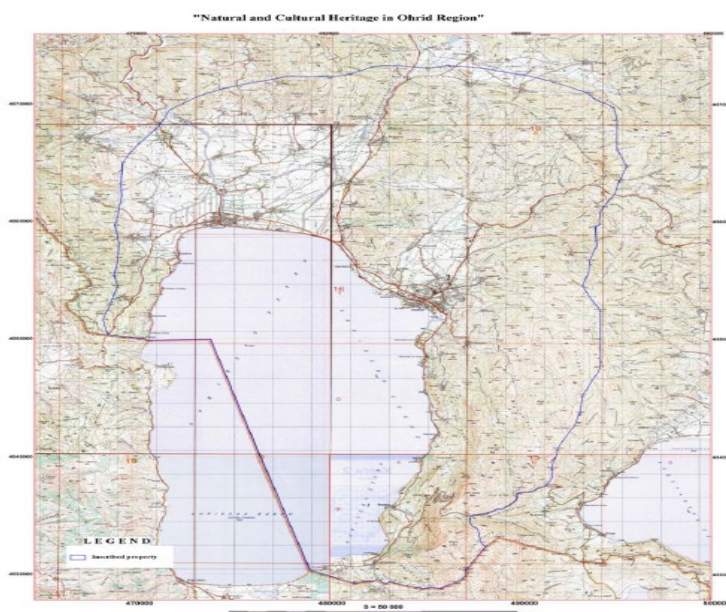
Во изминатиот период од 50 години со локални асфалтирани патишта се поврзани сите селски заедници во Општината Охрид со исклучок на недовршениот крак на локалниот пат од селото Речица до Плаќе. Со асфалтни локални патишта се поврзани: Вапила, Ливоишта, Скребатно, Долно и Горно Лакочереј, Орман, Куратица, Речица, Свињишта, Завој, Коњско, Велестово, Елшани, Велгошти, Рамне...

Аеродромот „Свети Апостол Павле“ се наоѓа на 9 km од градот Охрид, на магистралниот пат Струга-Кичево-Скопје.

Општина Охрид со соседната Општина Струга, се поврзува и преку водениот сообраќај. Маршрутите се Охрид - Струга и Охрид - Радожда.

5. УНЕСКО

При разгледувањето на стратегиите, приоритетите и развојните планови и проекти во руралните области на Општина Охрид, во предвид беше земен и податокот што голем дел од територијата на Општина Охрид припаѓа и во границите на Светското природно и културно наследство под заштита на УНЕСКО.

Ревидирани граници на заштитената зона под УНЕСКО
Природно и Културно наследство на Охридскиот Регион

НАЦИОНАЛЕН ПАРК ГАЛИЧИЦА

Националниот парк зафаќа површина од 25 000 ха, од кои околу 11 % е приватна сопственост. Најниска точка е нивото на Охридското Езеро 695 м.н.в. и нивото на Преспанското Езеро 850 м.н.в., а највисока врвот Магаро 2255 м.н.в. Планината Галичица има развиен рељеф со длабоки долови и стрмни падини кон двете езера. Поради рељефните карактеристики, единствениот масив на Галичица поделен е на четири засебни делови.

Територијата на паркот се протега на две општини Охрид и Ресен, во чии граници се вкупно 18 села од кои 14 во Охридска и 4 села во Ресенска општина. На Охридската страна на паркот се селата: Елшани, Коњско, Трпејца, Љубаништа, Пештани, Велестово, Рамне, Шипокно и населбите: Лагадин, Долно Коњско, Исток, Елешец.

Шуми во Општина Охрид

Шуми во Општина Охрид	Шумско-стопанска единица	Нискостеблести шуми (ха)	Високостеблести шуми (ха)	Шумски култури (ха)	Вкупно (ха)
1	„Мазатар“	1 747	838,3	323,4	2 908,7
2	„Буково“	6 925	959	28,4	7 912,4
3	„Галичица“-1	8 163,8	70,5	68,5	8 302,8
ВКУПНО	Општина Охрид	16 835,8	1 867,8	420,3	19 123,9

4.5. Структура на земјиште

Подрачјето на Општината располага со релативно голем фонд на обработлива земја во чија структура преовладува плодно земјиште. Вкупното расположливо земјиште и површини кои се користат за земјоделство, дадени се во следната табела:

Вкупно расположливо земјиште и површини за Земјоделство			
Земјоделски површини по категории на користење, по општини според НТЕС 2013 Охрид 2020			
Охрид	Земјоделска површина	Вкупна обработлива површина	Пасишта
	27888	6554	21334
Единици : хектари			
Извор: Државен завод за статистика			

Плодно и неплодно земјиште во Општина Охрид		
	<i>До 1970 год.</i>	<i>Во 2020 год.</i>
Промена на површини на плодно и неплодно земјиште	Под житни култури 5-6000 ha Лозови насади 3.000 ha Овошни насади 250- 300 ha Тутун крупнолисен 150 ha Тутун ситнолисен 300 ha Фуражни култури 1000 ha Градинарски култури 500 ha	Под житни култури 918 ha Лозови насади 225 ha Овошни насади 470 ha Тутун нема Фуражни култури 550 ha Градинарски култури 150 ha

***Извор:**

Државен Завод за статистика и податоците од Пописот на земјоделско земјиште

Вкупно користено земјоделско земјиште/ha	Ораници, бавчи и куќни градини	Ливади	Пасишта	Овоштарници	Лозја	Расадници		
27.888	5.873	120	21.334	336	225	-		
Вкупно користени ораници, бавчи и куќни градини/ha	Жита	Индустриск и растенија	Фуражни растенија	Зеленчук	Ароматични Медицински раст.	Цвеќе и украсни растенија	Семе и расад	Угари и други незасеани ораници и бавчи
5.887	1.125	6	600	672	1,52	12,16	0,16	3.469
Вкупна површина на жита/ha	Пченица		Пченка	Јачмен		Ориз	Други жита	
1.018	315		500	103		-	100	
Вкупна површина на индустриски растенија/ha	Соја	Сончоглед	Маслодајна репка	Тутун		Шеќерна репка	Други индустриски растенија	
0,60	-	-	-	-		-	0,60	
Вкупна површина на фуражни растенија/ha	Добиточна репка	Луцерка	Детелина	Крмна пченка	Граор-сено	Други фуражни растенија		
600	30	515	20	5	15	15		

Вкупна површина под зеленчук/ha	Домати	Пиперки	Краставици	Грав	Компир	Кромид	Лук	Морков	Зелка	Лубеници	Дињи	Јагоди	Друг зеленчук
672	36	41	11	300	191	25	2,04	-	31	-	-	4,96	30

Број на овошни стебла	Цреши	Вишни	Кајсии	Јаболка	Сливи	Ореви	Дуњи	Круши	Праски	Бадеми	Лозја	Друг и овошни стебла
695.910	4.560	13.500	1.400	322.000	30.000	1.500	100	800	21.000	50	296.000	5.000

Површина третирана со ѓубрива и средства за заштита на растенијата

Површина третирана со:			Површина третирана со средства за заштита на растенијата, ha		
Минерални ѓубрива	Органски ѓубрива	Хербициди	Инсектициди	Фунгициди	Родентициди
971,84	250,37	430,44	1047,36	823,84	480

Наводнувана површина

Вкупен бр.на инд.земјоделски стопанства што вршат наводнување				Наводнувана површина, ha					
Вкупно		Жита	Индустриски култури	Зеленчук	Фуражни култури	Овоштарници	Лозја	Ливади	Други
2297	640,25	141,20	8,13	139,30	37,70	230,45	20,04	50,81	12,61

Коњи, говеда, овци и кози

Коњи	Говеда	Овци	Кози
196	1037	6512	1502

Свињи, живина, зајаци и пчелни семејства

Свињи	Живина	Зајаци	Пчелни семејства
3421	10 405	336	5100

Индивидуални земјоделски стопанства со:

Говеда	Коњи	Овци	Кози	Свињи	Живина	Зајаци	Пчелни семејства
301	178	92	305	1114	537	26	48

Објекти за сместување на добиток и живина, објекти за сместување на органско ѓубриво и др.објекти

Со објекти за сместување на добиток и живина				Со објекти за сместување на органско ѓубриво и др.објекти	
Објекти за крупен добиток	Објекти за ситен добиток	Со живинарници	Објекти за др.видови животни	За цврсто ѓубриво	За течно ѓубриво
508	890	240	9	41	2

Со објекти за сместување на земјоделски производи	Со објекти за сместување на други производи	Со објекти за сместување на земјоделски машини и опрема	Со Рибници	Со објекти за производство на печурки	Со стакленици	Со пластеници
463	135	87	-	-	7	29

Сопствена земјоделска механизација и опрема

Со едноосовински трактори	Со двоосовински трактори	Со комбајни за жито	Со машини за прибирање земјоделски производи	Со машини за сеење, садење и расад	Со други машини
340	349	7	51	85	248
Со опрема за наводнување	Со машини за молзење	Со гроздомелачки	Со друга опрема	Со транспортни возила	Со тракторски приколки
447	19	196	378	80	429

Објекти за сместување на земјоделски производи, пластеници и друго

Објекти за сместување на:	Земјоделски производи	Други производи	Земјоделски машини и опрема	Рибници	Објекти за производство на печурки	Стакленици	Пластеници
Површина м ²	25 938	7 010	4 580	-	-	615	15 975
Зафатнина м ³	81 021	17 688	11 809	-	-	1 200	-

Сопствена механизација и опрема- трактори

	Едноосовински	Двоосовински					
		Двоосовински	До 40 KW (до 54 KS)	41- 60 KW (55-82 KS)	61- 80 KW (83- 109 KS)	81-100 KW (110-136 KS)	Над 101 KW (над 137 KS)
Вкупно	352	359	304	28	11	14	2
До 10 години	65	40	33	5	2	-	-
11- 20 години	268	307	259	23	9	14	2

Сопствена механизација и опрема- останата

	Комбајни за жито	Машини за прибирање земјод. производи	Машини за сеење,садење и расад	Други машини	Опрема за наводнување	Машини за молзење	Гроздомелачи	Друга опрема
Вкупно	7	61	95	339	511	21	196	580
До 10 години	4	-	-	-	-	-	-	-
11- 20 години	1	-	-	-	-	-	-	-

	Тракторски Возила	Тракторски приколки
Вкупно	65	441
До 10 години	6	-
11-20 години	37	-

Објекти на стопанството:

Објекти за сместување на добиток и живина, органско ѓубриво и други објекти

Објекти за сместување на:	Крупен добиток	Ситен добиток	Живина	Други видови животни	Цврсто ѓубриво	Течно ѓубриво	
Вкупен број	529	925	243	13	45	2	
Од тоа со старост до 20 год	399	743	212	11	33	2	
Објекти за сместување на:	Земјоделски производи	Други производи	Земјоделски машини и опрема	Рибници	Објекти за производство на печурки	Стакленици	Пластеници
Вкупен број	483	139	88	-	-	8	54
	411	115	81	-	-	6	49

Капацитет на објекти за сместување на добиток и живина, на објекти за сместување на органско ѓубриво и на другите објекти

Објекти за сместување на:	Крупен добиток	Ситен добиток	Живина	Други видови животни	Цврсто ѓубриво	Течно ѓубриво
Површина м ²	25 176	27 504	4 209	263	1 397	66
Зафатнина м ³	62 231	62 090	7 145	914	4 033	82

Општина Охрид располага со бројни, но за жал во најголем број случаеви недоволно искористени потенцијали. Земјиштето на ова подрачје е ридско планинско. Каде што најмногу се застапени шумите, потоа обработливото земјиште и пасиштата. Во обработливото земјиште големиот дел е под културата- нива, додека знатно помал дел се овошни градини, ливади и лозја, а многу мал дел се градини.

Структурата на земјишниот фонд во руралните области на ниво на Општина Охрид е следна

с. Љубаништа:

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
176.3 ha	2,7 ha	96,9 ha	7,2 ha	12,1 ha	817 ha	2529 ha	217,4 ha

с. Трпејца

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
205 ha			4,5 ha	4,1 ha	3,7 ha	806 ha	301 ha

с. Пештани

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
181 ha	0,6 ha	3,6 ha	20,1 ha	1 ha	5,9 ha	280 ha	130 ha

с. Елшани со Елешец

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
233,5 ha		0,5 ha	9,1 ha	0,1 ha	871 ha	352,5 ha	250,6 ha

с. Долно Коњско со Коњско

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
323,1 ha		3 ha	23,5 ha	5,6 ha	780 ha	574,5 ha	303,7 ha

с. Велестово

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
382,1 ha		4,6 ha	31,2 ha	7,5 ha	1603,5 ha	739,6 ha	207,9 ha

с. Велгошти

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
203,7 ha	6,4 ha	100 ha	29,6 ha	19,6 ha	790,8 ha	584,7 ha	46,8 ha

с. Лескоец

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
238,7 ha	2,8 ha	42,9 ha	60,7 ha	6,0 ha	14 ha	233,3 ha	196,8 ha

с. Горно Лакочереј

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
375 ha	7,6 ha	35 ha	21,3 ha	16,1 ha	22,1 ha	336,4 ha	113,5 ha

с. Долно Лакочереј

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
206,4 ha	3,9 ha	150 ha	31,7 ha	0,3 ha	158,6 ha	351 ha	181 ha

с. Косел

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
197 ha	2,2 ha	89,1 ha	41,2 ha	1,6 ha	11,5 ha	336,2 ha	216 ha

с. Вапила

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
205,4 ha		11,3 ha	30,6 ha	21,6 ha	84,4 ha	312,7 ha	147,8 ha

с. Сирула

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
585,8 ha		0,9 ha	8,4 ha	15 ha	150 ha	1302 ha	301 ha

с. Ливоишта

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
288 ha		2,1 ha	15 ha	46 ha	10 ha	385,4 ha	41,5 ha

с. Куратица

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
662 ha	0,2 ha	0,9 ha	3,4 ha	15,4 ha	154,2 ha	1274 ha	226 ha

с. Речица

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
190,4 ha		0,3 ha	1,6 ha	7,2 ha	14,3 ha	2,8 ha	119,9 ha

с. Плаќе

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
358,8 ha	1,2 ha		0,4 ha	12,4 ha	282,6 ha	1116,4 ha	147,3 ha

с. Свиштица

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
558,2 ha			2,3 ha	14,3 ha	23,8 ha	1837 ha	216 ha

--	--	--	--	--	--	--	--

с. Завој

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
406,4 ha	0,1 ha	1,0 ha	3,5 ha	28,3 ha	82 ha	997,7 ha	304 ha

с. Опеница

Ниви	Градини	Овоштарници	Лозја	Ливади	Пасишта	Шуми	Неплодно земјиште
481,9 ha	0,1 ha	1,9 ha	10,1 ha	5 ha	43 ha	604,8,ha	516 ha

Руралните области во Општина Охрид избилуваат со растителни видови со лековити својства (коприва, жалфија, мајчина душица, босилок, ајдучка трева, кантарион, перуника, глуварче и др.), и располагаат со богат воден потенцијал.

Кога станува збор за земјоделско производство – овоштарство, во руралните области, најзастапено е производството на јаболко, а мал дел од овоштарството опфаќа и производство на други видови овошни растенија и тоа: сливи, цреши, праски, јагоди. Во последниве години постои зголемен интерес за подигање на нови насади од цреша, затоа што за истата постои организиран откуп и висока откупна цена.

Автохтони сорти на овошје во руралните области во Општина Охрид е охридската цреша, а од зеленчук охридскиот домати – јабучар.

5. НАСЕЛЕНИЕ и СТРУКТУРА

Население, структура и трендови

Вапила				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	112	57	55	Total
0-4	5	2	3	0-4
5-9	3	1	2	5-9
10-14	7	3	4	10-14
15 - 19	10	6	4	15 - 19
20 - 24	8	4	4	20 - 24
25 - 29	5	4	1	25 - 29
30 - 34	5	3	2	30 - 34
35 - 39	5	3	2	35 - 39
40 - 44	10	6	4	40 - 44
45 - 49	8	3	5	45 - 49
50 - 54	6	4	2	50 - 54
55 - 59	4	2	2	55 - 59
60 - 64	4	1	3	60 - 64
65 - 69	10	5	5	65 - 69
70 - 74	8	4	4	70 - 74
75 - 79	11	4	7	75 - 79
80 - 84	1	-	1	80 - 84
85 и повеќе	2	2	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Велгошти				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	3060	1535	1525	Total
0-4	171	86	85	0-4
5-9	175	84	91	5-9
10-14	216	120	96	10-14
15 - 19	258	129	129	15 - 19
20 - 24	260	121	139	20 - 24
25 - 29	210	112	98	25 - 29
30 - 34	204	116	88	30 - 34
35 - 39	224	100	124	35 - 39
40 - 44	264	143	121	40 - 44
45 - 49	266	151	115	45 - 49
50 - 54	207	94	113	50 - 54
55 - 59	148	80	68	55 - 59
60 - 64	137	62	75	60 - 64
65 - 69	121	51	70	65 - 69
70 - 74	76	32	44	70 - 74
75 - 79	71	35	36	75 - 79
80 - 84	39	16	23	80 - 84
85 и повеќе	9	2	7	85 and over
Непознато	4	1	3	Unknown

Велестово				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age

Горно Лакочереј				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age

Вкупно	53	25	28	Total
0-4	4	3	1	0-4
5-9	3	1	2	5-9
10-14	1	1	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	1	-	1	20 - 24
25 - 29	3	-	3	25 - 29
30 - 34	7	5	2	30 - 34
35 - 39	4	2	2	35 - 39
40 - 44	2	2	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49
50 - 54	3	1	2	50 - 54
55 - 59	1	-	1	55 - 59
60 - 64	5	2	3	60 - 64
65 - 69	6	1	5	65 - 69
70 - 74	4	3	1	70 - 74
75 - 79	6	3	3	75 - 79
80 - 84	2	-	2	80 - 84
85 и повеќе	1	1	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Вкупно	515	257	258	Total
0-4	26	13	13	0-4
5-9	19	11	8	5-9
10-14	48	29	19	10-14
15 - 19	46	19	27	15 - 19
20 - 24	38	21	17	20 - 24
25 - 29	26	15	11	25 - 29
30 - 34	23	8	15	30 - 34
35 - 39	50	22	28	35 - 39
40 - 44	41	25	16	40 - 44
45 - 49	40	23	17	45 - 49
50 - 54	29	15	14	50 - 54
55 - 59	19	10	9	55 - 59
60 - 64	26	12	14	60 - 64
65 - 69	35	10	25	65 - 69
70 - 74	24	15	9	70 - 74
75 - 79	13	5	8	75 - 79
80 - 84	9	3	6	80 - 84
85 и повеќе	3	1	2	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Долно коњско со коњско				
Возраст	Се	Мажи	Жени	Age
	All	Male	Female	
Вкупно	551	277	274	Total
0-4	32	16	16	0-4
5-9	37	19	18	5-9
10-14	34	16	18	10-14
15 - 19	39	16	23	15 - 19

Елшани со Елешец				
Возраст	Се	Мажи	Жени	Age
	All	Male	Female	
Вкупно	590	308	282	Total
0-4	44	24	20	0-4
5-9	40	25	15	5-9
10-14	36	18	18	10-14
15 - 19	27	19	8	15 - 19

20 - 24	52	29	23	20 - 24
25 - 29	34	16	18	25 - 29
30 - 34	47	22	25	30 - 34
35 - 39	43	27	16	35 - 39
40 - 44	52	27	25	40 - 44
45 - 49	31	19	12	45 - 49
50 - 54	28	16	12	50 - 54
55 - 59	24	10	14	55 - 59
60 - 64	29	10	19	60 - 64
65 - 69	34	14	20	65 - 69
70 - 74	16	8	8	70 - 74
75 - 79	11	7	4	75 - 79
80 - 84	4	2	2	80 - 84
85 и повеќе	3	2	1	85 and over
Непознато	1	1	-	Unknown

20 - 24	50	26	24	20 - 24
25 - 29	33	16	17	25 - 29
30 - 34	57	27	30	30 - 34
35 - 39	42	26	16	35 - 39
40 - 44	42	25	17	40 - 44
45 - 49	42	23	19	45 - 49
50 - 54	27	13	14	50 - 54
55 - 59	30	11	19	55 - 59
60 - 64	33	18	15	60 - 64
65 - 69	32	15	17	65 - 69
70 - 74	31	14	17	70 - 74
75 - 79	17	6	11	75 - 79
80 - 84	6	2	4	80 - 84
85 и повеќе	1	-	1	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Завој				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	12	5	7	Total
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	-	-	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49

50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	1	-	1	60 - 64
65 - 69	3	1	2	65 - 69
70 - 74	4	2	2	70 - 74
75 - 79	4	2	2	75 - 79
80 - 84	-	-	-	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Косел				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	1369	695	674	Total
0-4	50	25	25	0-4
5-9	67	37	30	5-9
10-14	84	46	38	10-14
15 - 19	97	48	49	15 - 19
20 - 24	77	51	26	20 - 24
25 - 29	67	36	31	25 - 29
30 - 34	76	39	37	30 - 34
35 - 39	86	43	43	35 - 39
40 - 44	104	62	42	40 - 44
45 - 49	83	40	43	45 - 49
50 - 54	70	33	37	50 - 54
55 - 59	59	30	29	55 - 59
60 - 64	91	44	47	60 - 64
65 - 69	120	58	62	65 - 69
70 - 74	105	42	63	70 - 74
75 - 79	89	43	46	75 - 79

Куратица				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	326	164	162	Total
0-4	22	9	13	0-4
5-9	15	6	9	5-9
10-14	17	12	5	10-14
15 - 19	32	15	17	15 - 19
20 - 24	26	19	7	20 - 24
25 - 29	20	11	9	25 - 29
30 - 34	16	7	9	30 - 34
35 - 39	19	10	9	35 - 39
40 - 44	30	19	11	40 - 44
45 - 49	21	11	10	45 - 49
50 - 54	11	5	6	50 - 54
55 - 59	12	6	6	55 - 59
60 - 64	12	6	6	60 - 64
65 - 69	24	10	14	65 - 69
70 - 74	21	7	14	70 - 74
75 - 79	19	6	13	75 - 79

80 - 84	31	12	19	80 - 84
85 и повеќе	13	6	7	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

80 - 84	6	4	2	80 - 84
85 и повеќе	3	1	2	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Возраст	Лескоец			Age
	Се All	Мажи Male	Жени Female	
Вкупно	2595	1304	1291	Total
0-4	139	67	72	0-4
5-9	152	71	81	5-9
10-14	177	95	82	10-14
15 - 19	210	103	107	15 - 19
20 - 24	230	127	103	20 - 24
25 - 29	191	97	94	25 - 29
30 - 34	173	78	95	30 - 34
35 - 39	193	113	80	35 - 39
40 - 44	233	111	122	40 - 44
45 - 49	203	114	89	45 - 49
50 - 54	159	78	81	50 - 54
55 - 59	132	77	55	55 - 59
60 - 64	128	53	75	60 - 64
65 - 69	112	53	59	65 - 69
70 - 74	76	32	44	70 - 74
75 - 79	52	18	34	75 - 79
80 - 84	25	12	13	80 - 84

85 и повеќе	8	5	3	85 and over
Непознато	2	-	2	Unknown

Ливоишта				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	178	91	87	Total
0-4	6	3	3	0-4
5-9	9	4	5	5-9
10-14	13	6	7	10-14
15 - 19	11	5	6	15 - 19
20 - 24	10	8	2	20 - 24
25 - 29	7	5	2	25 - 29
30 - 34	18	9	9	30 - 34
35 - 39	10	6	4	35 - 39
40 - 44	9	5	4	40 - 44
45 - 49	14	6	8	45 - 49
50 - 54	12	7	5	50 - 54
55 - 59	5	1	4	55 - 59
60 - 64	14	7	7	60 - 64
65 - 69	11	6	5	65 - 69
70 - 74	17	8	9	70 - 74
75 - 79	8	5	3	75 - 79
80 - 84	4	-	4	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 +and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Љубаништа				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	171	94	77	Total
0-4	2	2	-	0-4
5-9	12	4	8	5-9
10-14	9	7	2	10-14
15 - 19	10	7	3	15 - 19
20 - 24	4	2	2	20 - 24
25 - 29	9	6	3	25 - 29
30 - 34	13	7	6	30 - 34
35 - 39	12	7	5	35 - 39
40 - 44	12	8	4	40 - 44
45 - 49	10	8	2	45 - 49
50 - 54	4	1	3	50 - 54
55 - 59	8	5	3	55 - 59
60 - 64	16	4	12	60 - 64
65 - 69	20	8	12	65 - 69
70 - 74	17	12	5	70 - 74
75 - 79	9	5	4	75 - 79
80 - 84	4	1	3	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Опеница				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	58	28	30	Total
0-4	4	4	-	0-4
5-9	1	1	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	3	1	2	15 - 19
20 - 24	-	-	-	20 - 24
25 - 29	3	2	1	25 - 29
30 - 34	2	2	-	30 - 34
35 - 39	1	-	1	35 - 39
40 - 44	5	2	3	40 - 44
45 - 49	2	1	1	45 - 49
50 - 54	3	1	2	50 - 54
55 - 59	1	1	-	55 - 59
60 - 64	2	2	-	60 - 64
65 - 69	9	3	6	65 - 69
70 - 74	11	3	8	70 - 74
75 - 79	10	5	5	75 - 79
80 - 84	1	-	1	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Орман				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	104	53	51	Total
0-4	1	1	-	0-4
5-9	6	3	3	5-9
10-14	8	3	5	10-14
15 - 19	14	6	8	15 - 19
20 - 24	6	4	2	20 - 24
25 - 29	3	3	-	25 - 29
30 - 34	3	1	2	30 - 34
35 - 39	10	4	6	35 - 39
40 - 44	10	6	4	40 - 44
45 - 49	5	3	2	45 - 49
50 - 54	7	3	4	50 - 54
55 - 59	4	2	2	55 - 59
60 - 64	6	3	3	60 - 64
65 - 69	9	5	4	65 - 69
70 - 74	4	2	2	70 - 74
75 - 79	6	3	3	75 - 79
80 - 84	2	1	1	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Долно Лакочереј				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	728	371	357	Total
0-4	35	19	16	0-4
9-May	35	19	16	9-May
14-Oct	33	14	19	14-Oct
15 - 19	64	36	28	15 - 19
20 - 24	60	29	31	20 - 24
25 - 29	51	29	22	25 - 29
30 - 34	47	27	20	30 - 34
35 - 39	35	19	16	35 - 39
40 - 44	57	23	34	40 - 44
45 - 49	60	32	28	45 - 49
50 - 54	56	27	29	50 - 54
55 - 59	25	17	8	55 - 59
60 - 64	30	13	17	60 - 64
65 - 69	41	19	22	65 - 69
70 - 74	54	26	28	70 - 74
75 - 79	35	15	20	75 - 79
80 - 84	6	5	1	80 - 84
85 и повеќе	4	2	2	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Пештани				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	1326	659	667	Total
0-4	49	19	30	0-4
5-9	68	36	32	5-9
10-14	93	47	46	10-14
15 - 19	84	51	33	15 - 19
20 - 24	95	40	55	20 - 24
25 - 29	90	49	41	25 - 29
30 - 34	73	40	33	30 - 34
35 - 39	104	44	60	35 - 39
40 - 44	116	61	55	40 - 44
45 - 49	105	54	51	45 - 49
50 - 54	107	52	55	50 - 54
55 - 59	75	37	38	55 - 59
60 - 64	70	41	29	60 - 64
65 - 69	68	25	43	65 - 69
70 - 74	56	28	28	70 - 74
75 - 79	52	23	29	75 - 79
80 - 84	16	9	7	80 - 84
85 и повеќе	5	3	2	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Плаќе				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	4	2	2	Total
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	-	-	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49
50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	2	1	1	60 - 64
65 - 69	2	1	1	65 - 69
70 - 74	-	-	-	70 - 74
75 - 79	-	-	-	75 - 79
80 - 84	-	-	-	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Подмоље				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	331	174	157	Total
0-4	27	16	11	0-4
5-9	16	11	5	5-9
10-14	23	12	11	10-14
15 - 19	20	12	8	15 - 19
20 - 24	30	11	19	20 - 24
25 - 29	22	11	11	25 - 29
30 - 34	27	15	12	30 - 34
35 - 39	22	8	14	35 - 39
40 - 44	18	10	8	40 - 44
45 - 49	36	22	14	45 - 49
50 - 54	28	15	13	50 - 54
55 - 59	19	7	12	55 - 59
60 - 64	10	7	3	60 - 64
65 - 69	12	7	5	65 - 69
70 - 74	12	5	7	70 - 74
75 - 79	5	2	3	75 - 79
80 - 84	4	3	1	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Рамне				
Возраст	Се	Мажи	Жени	Age
	All	Male	Female	
лескоец Вкупно	632	320	312	Total
0-4	26	14	12	0-4
5-9	19	9	10	5-9
10-14	28	11	17	10-14
15 - 19	52	25	27	15 - 19
20 - 24	76	42	34	20 - 24
25 - 29	76	43	33	25 - 29
30 - 34	25	15	10	30 - 34
35 - 39	23	10	13	35 - 39
40 - 44	35	14	21	40 - 44
45 - 49	57	23	34	45 - 49
50 - 54	102	45	57	50 - 54
55 - 59	55	35	20	55 - 59
60 - 64	22	17	5	60 - 64
65 - 69	16	8	8	65 - 69
70 - 74	6	2	4	70 - 74
75 - 79	9	5	4	75 - 79
80 - 84	5	2	3	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown
Непознато	-	-	-	Unknown

0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	-	-	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	1	1	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49
50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	1	1	-	60 - 64
65 - 69	2	1	1	65 - 69
70 - 74	2	2	-	70 - 74
75 - 79	1	1	-	75 - 79
80 - 84	1	-	1	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Речица				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	5	3	2	Total
0-4	-	-	-	0-4
41403	-	-	-	5-9
41561	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	1	1	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49
50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	1	-	1	60 - 64
65 - 69	2	2	-	65 - 69
70 - 74	1	-	1	70 - 74
75 - 79	-	-	-	75 - 79
80 - 84	-	-	-	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Свињишта				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	64	32	32	Total
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	1	-	1	10-14
15 - 19	4	4	-	15 - 19
20 - 24	1	1	-	20 - 24
25 - 29	2	2	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	2	1	1	40 - 44
45 - 49	2	-	2	45 - 49
50 - 54	3	2	1	50 - 54
55 - 59	1	-	1	55 - 59
60 - 64	9	3	6	60 - 64
65 - 69	10	5	5	65 - 69
70 - 74	14	4	10	70 - 74
75 - 79	9	7	2	75 - 79
80 - 84	6	3	3	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Сирула				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	10	6	4	Total
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	1	1	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	-	-	-	30 - 34
35 - 39	1	1	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	2	2	-	45 - 49
50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	-	-	-	60 - 64
65 - 69	1	-	1	65 - 69
70 - 74	-	-	-	70 - 74
75 - 79	5	2	3	75 - 79
80 - 84	-	-	-	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Трепџца				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	303	155	148	Total
0-4	11	6	5	0-4
5-9	14	6	8	5-9
10-14	13	7	6	10-14
15 - 19	19	12	7	15 - 19
20 - 24	19	12	7	20 - 24
25 - 29	17	8	9	25 - 29
30 - 34	15	5	10	30 - 34
35 - 39	26	15	11	35 - 39
40 - 44	29	22	7	40 - 44
45 - 49	26	9	17	45 - 49
50 - 54	19	10	9	50 - 54
55 - 59	17	9	8	55 - 59
60 - 64	19	9	10	60 - 64
65 - 69	26	11	15	65 - 69
70 - 74	19	8	11	70 - 74
75 - 79	9	5	4	75 - 79
80 - 84	5	1	4	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Свети Стефан со Шипокно				
Возраст	Се All	Мажи Male	Жени Female	Age
Вкупно	5	2	3	Total
0-4	-	-	-	0-4
5-9	-	-	-	5-9
10-14	-	-	-	10-14
15 - 19	-	-	-	15 - 19
20 - 24	-	-	-	20 - 24
25 - 29	-	-	-	25 - 29
30 - 34	1	1	-	30 - 34
35 - 39	-	-	-	35 - 39
40 - 44	-	-	-	40 - 44
45 - 49	-	-	-	45 - 49
50 - 54	-	-	-	50 - 54
55 - 59	-	-	-	55 - 59
60 - 64	1	-	-	60 - 64
65 - 69	-	-	-	65 - 69
70 - 74	1	-	1	70 - 74
75 - 79	1	1	-	75 - 79
80 - 84	1	-	1	80 - 84
85 и повеќе	-	-	-	85 and over
Непознато	-	-	-	Unknown

Извор: Државен завод за статистика ; Попис 2002

6. SWOT АНАЛИЗИ НА СТРАТЕШКИТЕ ОБЛАСТИ ЗА РУРАЛЕН РАЗВОЈ

СВОТ Анализа Инфраструктура,

ЈАКИ СТРАНИ	КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Витални, живописни, зачувани рурални населби со традиционален начин на живеење, • Поврзаност со локални асфалтни патишта. • Постоечки системи за водоснабдување, • Постоечка високонапонска електрична мрежа, • Близината на Охридскиот Аеродром • Магистрален пат Охрид – Битола и регионален пат Охрид- Св. Наум • Близина и излез на Магистралниот правец Охрид-Битола, • Близина и излез на магистралниот пат Охрид – Скопје, • Колекторскиот систем (до населба Пештани), • Езерскиот воден сообраќај, • Поврзаност со Преспанскиот регион преку НП Галичица, • Граничниот премин Св. Наум, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ревитализација на постоечките и изградба на нови куќи со автентичен изглед ▪ Одржување и изградба на нови локални асфалтни патишта за меѓусебна поврзаност на руралните средини ▪ Покриеност на сите населени места со водоснабдителна мрежа со оптимален капацитет, ▪ Покриеност на сите населени места со високонапонска електрична мрежа ▪ Зголемување на бројот на летови во текот на годината ▪ Реконструкција на магистралниот пат Охрид - Битола ▪ Реконструкција и проширување на регионалниот пат Охрид – Св. Наум 	<p>Браќање на статусот на правни лица на МЗ</p> <p>Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и сообраќајната инфраструктура во селата</p> <p>Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата</p>

СЛАБИ СТРАНИ	КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Недефиниран правен статус на месните заедници (не се правни лица), согласно Законот за локална самоуправа како единици на месна самоуправа • Голем број на напуштени рурални населби во планинските предели на општината, • Голем број на стари автентични објекти без регулирана сопственост • Неасвалтирани и непоплочени селски улици и селски сокаци • Застареност на постоечките системи за водоснабдување, • Застареност на постоечката високонапонска и нисконапонска електрична мрежа во некои селски заедници (од крајот на 60 тите на минатиот век) • Застареност на локалните патишта кои ги поврзуваат селата со магистралните патишта и со градот Охрид, • Непостоење на сигнализација на патиштата, населбите, • Голем број на руинирани селски објекти, домови или училишта вон 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Враќање на статусот на правни лица на Месните и урбаните заедници ▪ Реставрација на стари автентични објекти, ▪ Уредување (асфалтирање или поплочување на селските улици и сокаци, ▪ Ревитализација на системите за водоснабдување, ▪ Рехабилитација на електричните мрежи, ▪ Поставување на сигнализација на патиштата, населбите, ▪ Ставање на селски објекти, домови или училишта во функција на развој, ▪ Уредување на шеталишта или други јавни рекреативни и зелени површини во селските населби, ▪ Финансиска поддршка за градење во традиционалните архитектонски стилови и традиција, 	

<p>функција,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неуредени шеталишта или други јавни рекреативни и зелени површини во селските населби, • Градење на објекти вон традиционалните архитектонски стилови и традиција, • Неразвиена комунална инфраструктура, • Узурпација на плажи, • Немање секундарна канализациона мрежа во населените места, • Немање на јавни паркинг простори во селата, • Непостоење на локални патишта за меѓусебна поврзаност на селата, • Неправилно регулирање на сообраќајот на меѓународниот пат (постоечката патна сигнализација е застарена и не е во согласност со законските прописи • Узурпација на јавни површини (стеснати улици) • Непостоење на Здружение на месни заедници со правен статус • Излевање на колекторскиот систем и пумпната станица во езерото • Непостоење на уредени автобуски постојки и немање на возен ред 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Изградба на комунална инфраструктура, ▪ Уредување на плажи, ▪ Уредување на јавни паркинг простори во селата, ▪ Поврзување на селата со локални патишта ▪ Обнова на патна сигнализација во согласност со законските прописи ▪ Расчистување на јавните површини 	
---	--	--

МОЖНОСТИ	КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Да се задржи традиционалниот начин на живеење на витални, живописни, зачувани рурални населби ▪ Поврзување на руралните средини со локални асфалтни патишта. ▪ Покриеност на сите населени места со водоснабдителна мрежа со оптимален капацитет, ▪ Проширување и зголемување на квалитетот на високо напонска електро мрежа, ▪ Проширување на канализационата мрежа, ▪ Близината на Охридскиот Аеродром (Зголемување на бројот на летови во текот на годината) ▪ Изградба на нови патишта и зголемување на квалитетот на постоечката сообраќајна инфраструктура (Магистрален пат Охрид – Битола и регионален пат Охрид- Св. Наум) ▪ Асфалтирање на селски улици и сокаци, ▪ Уредување на туристички и излетнички места во руралните области, ▪ Близина и излез на магистралниот пат Охрид – Скопје, ▪ Развој на телекомуникационата мрежа, ▪ Забрзан процес на давање на државни 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Искористување на финансиските средства од Националната програма за поддршка на руралниот развој ▪ Искористување на финансиските средства од европската ИПА и ИПАРД програма за поддршка на руралниот развој ▪ Финансирање на мали проекти за рурален развој од средства на локалната самоуправа 	

<p>земјишта под закуп со цел развој на земјоделие, сточарство, туризам</p> <p>▪</p>		
ЗАКАНИ	КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Лимитираните финансиски можности на општината • Нерамномерниот економски развој, • Статусот на МЗ како месни самоуправи • Нерешени имотно-правни односи 	<ul style="list-style-type: none"> • Планирање на минимум финансиски средства на локалната самоуправа за рурален развој, • Унапредување на статусот на месните и урбаните заедници, • Решавање на имотно правните односи 	

СВОТ Анализа Туризам и Локален Економски Развој,

ЈАКИ СТРАНИ	КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Традиционално гостопримлив дух на месното население, • Богати и разновидни природни ресурси • Поволна клима (голем број на сончеви денови, ветрови, чист воздух), • Голем број на објекти од културно-историско значење, како и верски објекти, • Близината на градот Охрид како првокласна туристичка дестинација во Македонија • Културни, спортски и верски манифестации • Богато традиционално занаетчиство, • Богата традиционална кујна со еколошки чисти продукти, • Постоечката мотивација за позитивни промени во руралниот развој • Постојењето на услови за различни видови на туризам (посебно за развој на рурален, планински, фармерски, еколошки... туризам) • Извонредни услови за организација на рекреативни активности 	<ul style="list-style-type: none"> • Донесување на планска и просторна документација за руралните средини, • Враќање на статусот на правни лица на Месните и урбаните заедници • Реставрација на стари автентични објекти, • Здружување на даватели на услуги во руралниот туризам, • Развој и промоција на туристички пакети, производи и понуда на туристичкиот пазар, • Обуки на населението во руралните области за искористување на средствата од ИПА и други фондови, • Дизајнирање и печатење на промотивен материјал за понудата во руралните 	<p>Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.</p> <p>Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области за рурален развој</p> <p>Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Разновидност на автентични и домашно подготвени специјалитети храна и пијалоци, • Богат потенцијал на водени ресурси • Умерена температура на воздухот преку целата година • Изобилство на планини во Охридскиот Микро- Регион • Развиена мрежа на пешачки патеки (планински и локални патишта) • Заинтересираност на странски и домашни туристи за престој во руралните средини • Охрид и О. Езеро заштитени под УНЕСКО, • Биосверниот резерват, Риболов и Риболовен туризам 	<p>области,</p>	
<p>СЛАБИ СТРАНИ</p>	<p>КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ</p>	<p>ПРИОРИТЕТИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Непостоење мапа на објекти од културно-историско значење, како и верски објекти, • Немање на општинска стратегија за финансиска поддршка на Културни, спортски и верски манифестации во календарот за руралните области • Изумирање на занаетството и 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Враќање на статусот на правни лица на Месните и урбаните заедници ▪ Реставрација на стари автентични објекти, ▪ Здружување на даватели на услуги во руралниот туризам, 	

<p>обработката на природните материјали (дрво, камен, и сл)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недоволен број на угостителски објекти • Непостоење на планинарски домови • Мал број соби за сместување • Мал број на легла • Мал промет • Цврст отпад и диви депонии, • Непостоење на туристички производ и понуда <p>Неповрзана туристичка понуда</p> <ul style="list-style-type: none"> • Непрепознатливост на регионот • Непостоење на промотивен материјал, • планинските патеки и патишта, • Неповрзаност на промотивните активности со Охрид како туристички центар, • Недостаток на знаења, пракси и програми за давање на туристички услуги забрзан рурален развој , • Слаб Капацитет за искористување на средства, Грантови од Програмата ИПАРД, • Недоволна искористеност на државното земјиште во руралните области • Слаба искористеност на средствата за рурален развој од Националните Програми 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развој и промоција на туристички пакети, производи и понуда на туристичкиот пазар, ▪ Обуки на населението во руралните области за искористување на средствата од ИПА и други фондови, ▪ Дизајнирање и печатење на промотивен материјал за понудата во руралните области, 	
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Недоволно истражени и заштитени археолошки локалитети • Недостаток на финансиска и институционална поддршка за развој на руралниот туризам, • Нема брендиран сувенир во селскиот туризам • Нема развиен здравствен туризам 		
МОЖНОСТИ	КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Традицијата и гостопримството како туристичка понуда, • Природата и природните ресурси во функција на развој на туризмот • Селските објекти во функција на развој, • Руралната понуда како интегрален дел од севкупната туристичка понуда на градот Охрид како првокласна туристичка дестинација во Македонија • Богата традиционална кујна со еколошки чисти продукти, во функција на туристичка понуда • Постоечката мотивација за позитивни промени во руралниот развој • Постоењето на услови за различни видови на туризам (посебно за развој 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Искористување на финансиските средства од Националната програма за поддршка на руралниот развој (за финансирање на изработка на планска документација ▪ Искористување на финансиските средства од европската ИПА и ИПАРД програма за поддршка на руралниот развој ▪ Финансирање на мали проекти за рурален развој од средства на локалната самоуправа 	

<p>на рурален, планински, фармерски, еколошки... туризам)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Извонредни услови за организација на рекреативни активности • Разновидност на автентични и домашно подготвени специјалитети храна и пијалоци, • Изобилство на планини во Охридскиот Микро- Регион • Ставање во функција на постоечките пешачки патеки (планински и локални патишта) • Заинтересираност на странски и домашни туристи за престој во руралните средини • Дефинирање и селекција на производи и услуги, • Формирање база на податоци и мапирање, вмрежување • Поддршка за инвестирање во капацитети за сместување од мал обем • Категоризација на туристичките капацитети од мал обем, • Обуки и тренинзи за туристичките работници и локалното население од руралните делови • Медиумскиот простор за промоција на руралниот развој • Реформите во локалната самоуправа, • Иницијативи и мерки во надлежност 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Традицијата на обработка на волна, плетени џемпери, чорапи, торби и други реквизити со традиционални бои и шари како туристички производ (успешни примери од соседството џемперите од Сирогојно на јапонскиот ексклузивен пазар) 	
--	--	--

<p>на ЛС за поттикнување на рурален развојот ,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Позитивни мерки на ЛС (даночни и други), • Забрзани процеси на давање на државно земјиште во руралните области за развој на земјоделие, сточарство, туризам... • Интензивирање на процесот на легализација на постоечки стари објекти во селата. • Изработка на план за користење на стари куќи и објекти во селата за кои нема наследници или за истите не се јавуваат наследници. Давање на истите под закуп. 		
ЗАКАНИ	КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Лимитираните финансиски можности на општината и на населението во руралните подрачја, • Нерамномерниот економски развој, • Статусот на МЗ како месни самоуправи • Загадување на животната средина, • Климатски промени, • Прекумерна експлоатација на природните ресурси 	<ul style="list-style-type: none"> • Планирање на минимум финансиски средства на локалната самоуправа за рурален развој, • Унапредување на статусот на месните и урбаните заедници, • Решавање на имотно правните односи 	

СВОТ Анализа Урбанизам и Животна Средина,

ЈАКИ СТРАНИ	КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојат Урбанистички и други плански документи за некои од руралните области, • Живи селски населби • Голем број на приватни објекти со стара архитектура • Еколошки чиста животна средина, • Богат шумски фонд, • Биолошка разновидност • НП Галичица • Воведени се комунални услуги во руралните подрачја, 	<ul style="list-style-type: none"> • Донесување на планска и просторна документација за руралните средини, • 	<p>Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата</p> <p>Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)</p> <p>Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали</p> <p>План за управување со отпадот во руралните средини</p>

СЛАБИ СТРАНИ	КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Недефиниран правен статус на месните заедници (не се правни лица), согласно Законот за локална самоуправа како единици на месна самоуправа • Нема Урбанистички и други плански документи за руралните области, • Раселени селски населби • Сопственоста на објектите– Доказ за сопственост, • Нема правила за зачувување на традиционалните архитектонски стилови и материјали за градба, • Изгубена е автентичноста на селските заедници, • Ниско ниво на свест за животната средина, • Голем број на диви депонии во Еколошки чиста животна средина, • Екстремна експлоатација на шумскиот фонд на прастарите шуми, • Намалена е биолошката разновидност преку диволов и непостоење на исхрана на животни и птици, • Непрактикување на услугите за Јавна чистота во руралните области, (чистење на јавните површини), • Изгубена е автентичноста на градење 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Враќање на статусот на правни лица на Месните и урбаните заедници ▪ Реставрација на стари автентични објекти, ▪ Уредување (асфалтирање или поплочување на селските улици и сокаци, ▪ Решавање на проблемот со отпадни води, ▪ Одржување на животната средина (изградба на пречистителни станици за отпадни води), ▪ Изноаѓање методи за отстранување на изумрениот добиток, ▪ Прочистување и одржување на речните корита, ▪ Подигнување на нивото на еколошката свест (едукација и образование на населението и организирање на еколошки акции) 	

<p>на објекти во селата,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Нецелосна искористеност на средства од програмите на ЕУ 		
МОЖНОСТИ	КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Постојат Урбанистички и други плански документи за некои од руралните области, • Живи селски населби • Голем број на приватни објекти со стара архитектура • Еколошки чиста животна средина, • Богат шумски фонд, • Биолошка разновидност • НП Галичица • Воведени се комунални услуги во руралните подрачја, • Плакенска планина, • Плакенска река 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Искористување на финансиските средства од Националната програма за поддршка на руралниот развој (за финансирање на изработка на планска документација ▪ Искористување на финансиските средства од европската ИПА и ИПАРД програма за поддршка на руралниот развој ▪ Финансирање на мали проекти за рурален развој од средства на локалната самоуправа 	
ЗАКАНИ	КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Лимитираните финансиски можности на општината • Нерамномерниот економски развој, • Статусот на МЗ како месни самоуправи • Загадување на животната средина, • Климатски промени, • Прекумерна експлоатација на природните ресурси 	<ul style="list-style-type: none"> • Планирање на минимум финансиски средства на локалната самоуправа за рурален развој, • Унапредување на статусот на месните и урбаните заедници, • Решавање на имотно правните односи 	

ЈАКИ СТРАНИ	КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Извонредни услови за развој на Земјоделство и сточарство • Програмите на Владата на Р.М за субвенционирање на земјоделието, сточарството, • ИПАРД програмите на Европската Унија (програмскиот период 2014-2020, • Традицијата на производство на зеленчук, овошје со автохтони сорти и семиња, • Традицијата на органско одгледување добиток (напасување на планинските пасишта), • Континуитет на пораст на цените на храната во светски рамки, • Насоченост кон извоз на земјоделските и сточарските производи, • Отворена мобилна канцеларија во рамките на локалната самоуправа за давање стручни совети на земјоделците, 	<ul style="list-style-type: none"> • Донесување на планска и просторна документација за руралните средини, • Стимулација на органското производство на храна • Задржување на автохтоните сорти на овошја, зеленчук и други семиња, • Здружување на на земјоделците и сточарите во задруги или здруженија, • Обуки на населението во руралните области за искористување на средствата од ИПА и други фондови, 	<p>Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството</p> <p>Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за рурален развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој</p>

СЛАБИ СТРАНИ	КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Расцепканост на земјиштето • Недоволна искористеност на Програмите на Владата на Р.М за субвенционирање на земјоделието, сточарството, • Неинформираност, недоволна обука и минимален број на апликации за ИПАРД програмите на Европската Унија (програмскиот период 2007-2013, • Преголемо користење на пестициди и неавтохтони сорти и семиња, • Напуштање на органско одгледување на добиток (напасување на планинските пасишта), на сметка на фармерско одгледување, • Неорганизиран пласман на производството, • Непостоење на сертификација на производите, (потекло и квалитет) • Непостоење на сертификација и брендирање на производите (потекло и квалитет) 		

МОЖНОСТИ	КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Субвенционирање на земјоделието, сточарството, • Подобро искористување на средствата од ИПАРД Програмата на Европската Унија (програмскиот период 2014-2020, • Производство на органска храна, • Производство на автохтони видови, карактеристични за ова подрачје • Високите цени на органски произведената храна на светските пазари, • Континуитет на пораст на цените на храната во светски рамки, • Сертификација и Брендирање на производите • Унапредување и развој на Производство на одредени производи (пр. Мед, Вино, печурки, житарици, сирења и сл) кои се посебно барани на светските пазари • Развој на интензивното лозарство и вински подруми 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Развој на сточарство ▪ Подигнување на квалитетот на земјоделското производство ▪ Оптимално одгледување и унапредување на сточната храна ▪ Поддршка на одгледувањето на автохтони видови ▪ Одгледување на билки и растенија ▪ Изградба на винарии во руралните средини ▪ Обнова на постоечка и набавка на нова механизација ▪ Инвестиции за воспоставување на “Машински кругови” ▪ Набавка на опрема и машини кои ќе го подобрат земјоделското производство ▪ Развој на алтернативни земјоделски производи ▪ Преработка и пакување на производи од лековити и ароматични билки ▪ Развој на пчеларство ▪ Производство на органска сертифицирана храна ▪ Зголемување на квалитетот на 	

	<p>земјоделските производи</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Организација на изложби и саеми ▪ Заштита на традиционално производство на храна ▪ Обука на земјоделски производители и сточари ▪ Организирање на работилници тренинзи и предавања ,присуство на семинари и конференции ▪ Запознавање со нова технологија и нејзино користење во производството ▪ Изградба на откупни центри награди на најдобри фармери ▪ Формирање на земјоделски здруженија ▪ Регионална соработка ▪ Производство на органска храна од страна на индивидуални земјоделци и нивна обука ▪ Поврзување и соработка на земјоделски со туристички и други потенцијални општини ▪ ▪ Искористување на финансиските средства од Националната програма за поддршка на руралниот развој (за финансирање на изработка на планска документација ▪ Искористување на финансиските 	
--	--	--

	<p>средства од европската ИПА и ИПАРД програма за поддршка на руралниот развој</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Финансирање на мали проекти за рурален развој од средства на локалната самоуправа 	
ЗАКАНИ	КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Ниски и нестабилни цени на земјоделските производи, • Нерамномерниот економски развој, • Загадување на животната средина, • Климатски промени, • Недостаток на координација на институциите за развој во руралните подрачја 	<ul style="list-style-type: none"> • Преку производство и понуда на органска храна чија вредност константно се зголемува, • Зачувување на животната средина, • Автохтони сорти за нашите климатски услови, • Максимална координација на институциите за развој на руралните подрачја. 	

ЈАКИ СТРАНИ	КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Училишни објекти во селските заедници • Организираниот превоз на учениците што патуваат до градските средни и основни училишта • Доволно постоечки објекти за давање на здравствени услуги 	<ul style="list-style-type: none"> • Реконструкција на старите селски училишни и здравствени објекти • Воведување на мобилна социјална служба за руралните области 	<p>Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност</p> <p>Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование</p>
СЛАБИ СТРАНИ	КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Лошата состојба со училишните објекти во селските заедници • Мал број на новозапишани ученици, • Недоволно организирани дополнителни едукации, семинари и 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Организација на еднодневни едукативно – рекреативни престојувања на учениците од основните и средни училишта во руралните области. 	

<p>курсеви за децата и жителите на селските заедници,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Недоволен фонд на книги, библиотеки, компјутерски кабинети за учениците во селските заедници, • Недоволен број на објекти за давање на здравствени услуги во селските заедници, • Нерешени имотно-правни односи со училишните објекти • Непостоење на занимални, градинки и домови за стари лица во сите рурални области 		
МОЖНОСТИ	КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Училишни објекти во селските заедници • Организираниот превоз на учениците што патуваат до градските средни и основни училишта • Доволно постоечки објекти за давање на здравствени услуги, • Значајната улога на граѓанските здруженија во европската унија 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Зголемување на квалитетот на здравствените услуги ▪ Активирање на амбуланти , обезбедување на медицински персонал и амбулантно возило во руралните области ▪ Отворање на домови за стари лица ▪ Реконструкција на стари училишни згради ▪ Организирање на превоз до училиштата ▪ Отворање на градинки во руралните области 	

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Решавање на имотно-правни работи во постоечките училишта ▪ Формирање на поголем број на граѓански здруженија во руралните области (еколошки, културни, хуманитарни, традиција...) 	
ЗАКАНИ	КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Финансиската моќ на локалната самоуправа • Недостаток на координација на институциите за развој во руралните подрачја, • Миграцијата на населението од селските средини. 		

ЈАКИ СТРАНИ	КАКО ДА СЕ ЗАДРЖАТ ЈАКИТЕ СТРАНИ	ПРИОРИТЕТИ
<p>Традиција на рекреативен масовен спорт во руралните области,</p> <p>Екипи на фудбалските клубови како основачи на Општинската фудбалска лига со традиција од 40 години,</p> <p>Фудбалски терени во руралните области и клубови со традиција,</p> <p>Спортот како облик на заедничко дружење на локалното население во руралните области,</p> <p>Голем број на традиционални спортски настани и турнири во р.о</p> <p>Голем број на традиционални културни манифестации,</p> <p>Фолклорните здруженија,</p> <p>Верските традиционални празници и обичаи,</p> <p>Можностите за активен зимски спорт,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Донесување на прецизни годишни планови за финансиска помош на спортските екипи, • Рехабилитација на спортските терени во рур. Области, • Донесување на прецизни годишни планови за финансиска помош на традиционалните манифестации во селските средини, 	<p>Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид</p> <p>Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови</p> <p>Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост</p>

СЛАБИ СТРАНИ	КАКО СЛАБИТЕ СТРАНИ ДА ГИ ПРЕТВОРИМЕ ВО ЈАКИ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Изумирање на рекреативниот организиран спорт во руралните заедници, • Намален бројот на организирани спортски екипи (бројот на фудбалските клубови е сведен само уште на 4 клуба) во општинската лига со 40 г. традиција, • Немање на годишен план за финансиска поддршка на фудбалските и други организирани спортски екипи во руралните области, • Незаинтересираност на ФФМ за локалните клубови, • Руинирани спортски – фудбалски терени и пропратни објекти (изградени пред повеќе од 30 г. • Непостоење на сали и други спортски терени за мали спортови во руралните области, • Изумирање на спортот како облик на заедничко дружење на локалното население, • Неискористување на можностите за активен зимски спорт и рекреација, • 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Уредување на рекреативни зимски патеки, ▪ Оригиналност на фолклорните здруженија преку автентичност, ▪ Уредување на јавните селски простори и објекти за културни настани, читални, представи и слично ▪ Организација на еднодневни едукативно – рекреативни престојувања на учениците од основните и средни училишта во руралните области. ▪ 	

<ul style="list-style-type: none"> • Недоволна финансиска поддршка и промоција на традиционални културни манифестации во селските средини, • Неоригиналност и неавтентичност на фолклорните здруженија, • Непостоење на јавни селски простори уредени за културни настани, представи, перформанси, читални и слично • 		
МОЖНОСТИ	КАКО ДА ГИ ИСКОРИСТИМЕ МОЖНОСТИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Традиција на рекреативен масовен спорт во руралните области, ▪ Екипи на фудбалските клубови како основачи на Општинската фудбалска лига со традиција од 40 години, ▪ Фудбалски терени во руралните области и клубови со традиција, ▪ Спортот како облик на заедничко дружење на локалното население во руралните области, ▪ Голем број на традиционални спортски настани и турнири во р. О. ▪ Голем број на традиционални културни манифестации, ▪ Фолклорните здруженија, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Формирање на спортски клубови во руралните средини ▪ Изградба и уредување на фудбалски терени и игралишта ▪ Организирање на спортски настани и турнири ▪ Одржување на културни манифестации ▪ Формирање на фолклорни здруженија ▪ Поттикнување на зимско-рекреативен спорт преку организиран престој на ученици во селските средини, ▪ 	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Верските традиционални празници и обичаи, ▪ Можностите за активен зимски спорт, ▪ Јавните селски простории да се изградат во унифициран типски стил и архитектура, 		
ЗАКАНИ	КАКО ДА СЕ НАДМИНАТ ЗАКАНИТЕ	ПРИОРИТЕТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Финансиската моќ на локалната самоуправа • Недостаток на координација на институциите за развој во руралните подрачја, • Миграцијата на населението од селските средини. 		

7. СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ, ПРИОРИТЕТИ И ПРОЕКТИ ПО ОБЛАСТИ И НАСЕЛЕНИ МЕСТА :

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – ЛЉУБАНИШТА

ИНФРАСТРУКТУРА

Стратешка цел 1	Приоритети	Приоритетни проекти
Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1. Асфалтирање и санација на локални патишта и улици 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Изградба на колекторски систем и прочистителна станица 1.2.4. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.5. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2	Приоритети	Приоритетни проекти
Квалитетно и целосно искористување на туристичките и	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите	2.2.1. Обуки за даватели на услуги

стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	на локалното население од руралните области	во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
		3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4. Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети 4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	Приоритетни проекти 4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети 5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	5.2.1. Реконструкција на амбулантата во селото и обезбедување на медицински персонал за пружање на здравствена заштита
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети 6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на општина Охрид	Приоритетни проекти 6.1.1. Изградба на соблекувална на спортскиот терен и поставување на рефлектори
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на спортови на вода

	<p>6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и општина Охрид во целост.</p>	<p>6.3.1. Развој на автентични културни манифестации</p>

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силна, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ТРПЕЈЦА

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1. Асфалтирање и санација на локални патишта и улици 1.2.2. Изградба на пречистителна станица 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа 1.2.5. Уредување на јавни селски површини
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување, Зајакнување и проширување на електро-енергетската мрежа

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Зајакнување на туристичката промоција на С.Трпејца 2.1.2. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам

	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството
--	---	--

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Трпејца
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реставрација на традиционални градби –куќи , 3.3.2. субвенционирање за опремување и реставрација на традиционални сместувачки капацитети 3.3.3. Хортикултурно и партерно Уредување на селски јавни површини
	3.4. Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
--	---	--

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	5.1.1. Во текот на летниот период во амбулантата барем 3-4-ри пати во текот на неделата да се обезбеди медицинска екипа и аптека, а во текот на цела година барем два пати истата да е присутна во амбулантата во селото. Изградба на нова училишна зграда
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	5.2.1. Обезбедување на услови за пружање на здравствена заштита

СПОРТ И КУЛТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Изградба на повеќенаменско спортско игралиште во дворот на Основно училиште СВЕТИ НАУМ ОХРИДСКИ во село Трпејца 6.1.2. Изградба на детски забавен парк во рамките на училиштето
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на спортови и натпреварувања на вода
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ПЕШТАНИ

ИНФРАСТРУКТУРА

Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	Приоритети	Приоритетни проекти
	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1. Асфалтирање и санација на локални и селски патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Уредување на шеталишта и рекреативни површини 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа 1.2.5. Уредување на крајбрежниот појас
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	Приоритети	Приоритетни проекти
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација 2.1.2. Изградба на марина
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам 2.2.2. Обуки за даватели на услуги

		во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам 2.2.3. Формирање на локално здружение за афирмација на туризмот
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Пештани
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реставрација на традиционални градби –куќи , 3.3.2. Субвенционирање за опремување и реставрација на традиционални сместувачки капацитети 3.3.3. Хортикултурно и партерно уредување на селски јавни површини
	3.4. Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.

	на сточарството	4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	5.1.1. Набавка на книжен фонд за селска читална 5.1.2. Изведување на разни активности со локалното училиште св. Наум Охридски
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	5.2.1. Отворање на амбуланта за месното население и подобрување на условите за здравствена заштита, снабдување со лекови како што било пракса во предходниот период.

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Средување на спортскиот центар "Стефан Толески" и изградба на трибина
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на спортови и натпреварувања на вода
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ЕЛШАНИ СО ЕЛЕШЕЦ**ИНФРАСТРУКТУРА**

Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	Приоритети	Приоритетни проекти
	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта и улици 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа 1.2.3. Изградба и поврзување на колекторскиот систем во населбата Елшец и село Елшани
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	Приоритети	Приоритетни проекти
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација 2.1.2. Уредување на излетнички места
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на	2.3.1. Подигнување на капацитетите

	претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	во областа на претприемништвото и занаетчиството
--	--	---

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување Планска документација за катастарската област на селото Елшани
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Субвенционирање за опремување и реставрација на традиционални сместувачки капацитети 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4. Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органиски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
--	---	---

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	5.1.2. Партерно уредување на училишниот санирање на кровот и тоалетите
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	5.2.1. Реконструкција на амбулантата во селото и обезбедување на медицински персонал за пружање на здравствена заштита

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на спортови и карактеристични натпреварувања
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – ДОЛНО КОЊСКО СО КОЊСКО

ИНФРАСТРУКТУРА

Стратешка цел 1	Приоритети	Приоритетни проекти
Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1. Асфалтирање и санација на пристапни патишта, улици и сокаци според годишни програми 1.2.2. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа 2.1.1. Изградба на пешачка патека со осветлување Гранит-Метропол вкупна должина 1 км.
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2	Приоритети	Приоритетни проекти
Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво,	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и

	традиционално занаетчиство, развој на МСП	занаетчиството
УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Коњско
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реставрација на традиционални градби –куќи , 3.3.3. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој	

	развој.	
--	---------	--

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	5.1.1. Реконструкција на кровот и дограмата на селското училиште и доизградба на училница 5.1.2. изградба на ново училиште во Долно Коњско
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Изградба на повеќенаменско спортско игралиште
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на спортови и натпреварувања на вода
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ВЕЛЕСТОВО**ИНФРАСТРУКТУРА**

Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	Приоритети	Приоритетни проекти
	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.3. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	Приоритети	Приоритетни проекти
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. искористување на природните ресурси во атарот на селото 2.1.2. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Велестово
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реставрација на традиционални градби –куќи , 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на селски јавни површини
	3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контењери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој.

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5	Приоритети	Приоритетни проекти
-----------------	------------	---------------------

Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	5.2.1. Обезбедување на здравствена заштита

СПОРТ И КУЛТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СВЕТИ СТЕФАН со Шипокно

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво,	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и

	традиционално занаетчиство, развој на МСП	занаетчиството
УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Шипокно
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1 Хортикултурно и партерно Уредување на селски јавни површини 3.3.2. Реставрација на традиционални градби –куќи
3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
--	---	---

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО РАМНЕ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Одржување и реконструкција на водоводната и канализациска мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Рамне
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реставрација на традиционални градби –куќи , 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на селски јавни површини
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ВЕЛГОШТИ

ИНФРАСТРУКТУРА

Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	Приоритети	Приоритетни проекти
	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1. Довршување на канализационата мрежа 1.2.2. Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.3. Поставување на автобуски постојки 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа 1.2.5. Изградба на помошни патеки за пешаци на постоечките мостови и нивно проширување
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил	Приоритети	Приоритетни проекти
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Промоција и промотивни материјали за Велгошти и туристичките капацитети 2.1.2. поддршка и развој на манастирскиот туризам 2.1.3. Изработка и поставување на туристичка информативна

квалитетот на живеење на селските средини		сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
		3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реставрација на традиционални градби –куќи , 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контењери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети 4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	Приоритетни проекти 4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети 5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	Приоритетни проекти 5.1.1. Набавка на книжен фонд за селска читална
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	5.2.1. обезбедување на медицински персонал за пружање на здравствена заштита.
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации	Приоритети 6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	Приоритетни проекти 6.1.1. Тековно одржување и осовременување на спортската инфраструктура 6.1.2. Реконструкција на Домот на културата

во руралните области		6.1.3. Изградба на повеќенаменско игралиште и фитнес зона
	6.2. Развој на спортот и стортските активности согласно постојната регултива	6.2.1. Развој на различни видови на спорт и организација на натпреварувачки настани
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации и поддршка на постоечките културни манифестации Иванден, Илинден и вечер на Живко Чино

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ЛЕСКОЕЦ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
<p style="text-align: center;">Стратешка цел 1</p> <p>Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини</p>	<p>1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ</p>	<p>1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници</p>
	<p>1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата</p>	<p>1.2.1. Доизградба на фекална канализација</p> <p>1.2.2. Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци</p> <p>1.2.3. Поставување на автобуски постојки</p> <p>1.2.4. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење</p> <p>1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа</p> <p>1.2.5. Одржување на улично осветлување и поставување на нови сијалични места</p> <p>1.2.8. Поставување на хоризонтална и вертикална сигнализација на улиците во Лескоец, за зголемување на безбедноста, исто така и поставување на успорувачи на брзина по сите улици во Лескоец</p> <p>1.2.11. Поставување на потребен број на Автобуски постројки односно</p>

		објекти на истите со места за седење и стоење изградени според стандарди
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	Приоритети	Приоритетни проекти
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Реставрација на автентични објекти 2.1.2. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Лескоец
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реставрација на традиционални градби –куќи 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на селски јавни површини 3.3.4. Обнова на покрив, фасада и дограма односно целосно реновирање надворешно и внатрешно на Домот на култура во Лескоец

	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии
--	---	--

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство 4.1.2. Формирање на центар за промоција на земјоделски производи 4.1.3. Работилници за советување и обука на производители на органска храна. 4.1.4. Субвенционирање на производители на зеленчук, овошје со автохтони сорти и семиња. 4.1.5. Формирање на земјоделски здруженија во Лескоец. 4.1.6. Субвенции за производителите на мед односно пчеларите.
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5	Приоритети	Приоритетни проекти
Подобрување на	5.1. Подобрување на	5.1.1. Набавка на книжен фонд за

образовните и здравствени стандарди во руралните области	образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	читалната 5.1.2. Организирање на бесплатни курсеви за учење странски јазици, информатика итн.
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	5.2.1. Формирање на дневен центар во училиштето ОУ Ванчо Николески Лескоец за деца со интелектуална спреченост. 5.2.2. Формирање на англиско катче во ОУ Ванчо Николески Лескоец 5.2.3. Формирање на клуб на волонтери во Лескоец, (помагање на стари, изнемоштени лица во набавка на лекови, намирници итн.)

СПОРТ И КУЛТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Изградба и уредување на пешачки патеки. 6.1.2. Изградба и уредување на Велосипедска патека, 6.1.3. Изградба на повеќе наменски игралишта во Лескоец 6.1.4. Изградба на нов Фудбалски стадион Лескоец . Дозавршување на веќе започнатите работи на фудбалскиот терен во Лескоец и реконструкција на соблекувалните 6.1.5. Набавка на татами (подлоги) за теквондо клубот од Лескоец 6.1.10. Изградба на забавни паркови
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на спортови и натпреварувачки активности
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

	значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО КОСЕЛ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Уредување на излетнички места 2.1.2. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација 2.1.3. Уредување на местото кај Вулканот
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на

	руралните области,	производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Љубаништа
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети 4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	Приоритетни проекти 4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети 5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	Приоритетни проекти 5.1.1. Набавка на книжен фонд за селска читална 5.1.2. Изградба на заштитна ограда на училишниот двор 5.1.3. Реновирање на спортската сала во школото (промена на дограма, парно греење, поставување на кошеви, поставување на паркет)
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	5.2.1. Отворање на амбуланта во една од просториите на Општината
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на	Приоритети 6.1. Доизградба и осовременување на спортските	Приоритетни проекти 6.1.1. Проширување и оградување на

спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	игралиштето на ФК Вулкан, изградба на нова соблекувална и изградба на една трибина
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на спортови и натпреварувања на вода
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ГОРНО ЛАКОЧЕРЕЈ

ИНФРАСТРУКТУРА

Стратешка цел 1	Приоритети	Приоритетни проекти
Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на Општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2	Приоритети	Приоритетни проекти
Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на	2.3.1. Подигнување на капацитетите

селските средини	претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	во областа на претприемништвото и занаетчиството
------------------	--	--

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Љубаништа
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
--	---	---

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	5.1.1. Набавка на книжен фонд за селска читална
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Изградба на соблекувална на спортскиот терен и поставување на рефлектори
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на спортови и натпреварувања на вода
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ДОЛНО ЛАКОЧЕРЕЈ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам

квалитетот на живеење на селските средини	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството
---	---	---

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Љубаништа
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
--	---	---

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	5.1.1. Набавка на книжен фонд за селска читална 5.1.2. Реновирање на локалното училиште
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	5.2.1. Отварање на амбуланта за двете села Долно и Горно Лакочереј

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Реновирање и осовременување на спортскиот терен и поставување на рефлектори
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на спортови и натпреварувачки настани
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – ЛИВОИШТА

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам 2.2.2. Уредување на видиковци и одморишта

	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството
--	---	---

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Љубаништа
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
--	---	---

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	5.1.1. Набавка на книжен фонд за селска читална 5.1.2. Оградување на училишниот двор
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Реновирање и осовременување на спортските терени
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната законска регулатива	6.2.1. Развој на спортови и натпреварувања
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ВАПИЛА

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на	2.3.1. Подигнување на капацитетите

селските средини	претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	во областа на претприемништвото и занаетчиството
------------------	--	--

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Вапила
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4. План за управување со отпадот во руралните средини	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
--	---	---

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	5.1.1. реконструкција на страото училиште во С.Вапила
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	5.2.1. воведување на мобилна амбуланта

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Изградба на детско игралиште опремување на истото со реквизити за рекреација
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО РАСИНО

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Уредување на селски јавни површини
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот

развој на МСП		туризам
УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
3.4. Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на ЕУ за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој	

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Реновирање и осовременување на спортскиот терен и поставување на рефлектори
	6.2. Усвојување на програма за финансирање на спортски клубови	6.2.1. Развој на спортови и натпреварувања на вода
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО КУРАТИЦА

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
<p align="center">Стратешка цел 1</p> <p align="center">Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини</p>	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	<p>1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници</p>
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собирајната инфраструктура во селата	<p>1.2.1. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење</p> <p>1.2.2. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа</p> <p>1.2.3. Обнова - асфалтирање на локалниот пат Прентов Мост - Куратица</p> <p>1.2.4. Изградба на каптажи и цевковод за техничка вода за наводнување од месноста Горно Речиште и Долно Речиште</p> <p>1.2.5. Изградба на канализација (со мини станица за прочистување)</p> <p>1.2.6. Асфалтирање на улици:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Еден крак до црквата СВ Богородица (700 м) • Улички низ селото со вкупна должина 1000 метри <p>1.2.7. Довршување на реконструкцијата на стариот објект на средсело, хортикултурно и</p>

		<p>партерно уредување на местото</p> <p>1.2.8. Предлог за изработка на проект за сообраќајно поврзување</p> <p>1.2.8. Уредување на селски улички, сокаци со одводни канали, тампон, асфалт / или бекатон плочи:</p> <p>1.2.8.1. Долно речиски пат од последната куќа до раскрсница на селскиот пат со патот до црквата.</p> <p>1.2.8.2. Селски сокак Ванчевци – Колевци – Аврамовци. Вкупна</p> <p>1.2.8.3. Селски сокак Ристевци – Симоновци – Селска Карпа. Вкупна</p> <p>1.2.9. Воведување на систем за управување со селскиот водоводен систем</p>
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување и проширување на високонапонската електро-мрежа до месноста Св. Димитрија

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
<p>Стратешка цел 2</p> <p>Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини</p>	<p>2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.</p> <p>2.1. Интензивно доделување на државно земјиште за користење или со право на откуп</p>	<p>2.1.1. Изработка на потребната документација за развој на рекреативна ски стаза</p> <p>2.1.4. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација (обнова на инфо таблите)</p>
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
<p>Стратешка цел 3</p> <p>Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста</p>	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Љубаништа
	3.2. Стратегија за одржливо	3.2.1. Редовно одржување на речни

животна средина	користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси 3.2.3. Контрола на Б интегрирана дозвола за услови за користење на природни минерали и други ресурси.
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4. Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој	

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5	Приоритети	Приоритетни проекти
-----------------	------------	---------------------

Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	5.1.1. Набавка на книжен и архивски фонд за селска читална и селска историска архива 5.1.3. Воспоставување на едукативен центар за млади – екологија, планинарство, земјоделие, туризам...)
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	5.2.1. Тековно одржување и унапредување на здравствените услуги

СПОРТ И КУЛТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Реновирање и осовременување на спортскиот терен и помошните простори 6.1.2. Изградба на мала спортска сала која
	6.2. 6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на карактеристични планински, авантуристички и други спортови и натпреварувања
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој и промоција на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – ОПЕНИЦА

ИНФРАСТРУКТУРА

Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	Приоритети	Приоритетни проекти
	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1. Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа	
1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување	

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	Приоритети	Приоритетни проекти
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам	
2.3. Развој на претприемништво,	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и	

	традиционално занаетчиство, развој на МСП	занаетчиството
УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Опеница
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој	

	развој.	
--	---------	--

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој и креирање на нови културни содржини

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – ПОДМОЉЕ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на О. Охрид за враќање на статусот на правно лице на МЗ
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа 1.2.4. Доизградба на канализационата мрежа во с.Подмоље 1.2.5. Поставување на автобуски 1.2.6. Изградба на велосипедска патека
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот

што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини		туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

	Приоритети	Приоритетни проекти
	Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата
3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)		3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали		3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид		3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети 4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	Приоритетни проекти 4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети 5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети 6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	Приоритетни проекти 6.1.1. Изградба на нови игралишта согласно потребите на населението, тековно одржување на изградените игралишта и континуирано обезбедување на нивна функционалност.

	6.2. Развој на спортот и стортските активности согласно постојната регултива	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој и креирање на нови културни содржини

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ОРМАН

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на	2.3.1. Подигнување на капацитетите

селските средини	претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	во областа на претприемништвото и занаетчиството
------------------	--	--

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Речица
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контењери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
--	---	---

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Развој на природни спортско-рекреативни терени
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на спортови и натпреварувања
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ЗАВОЈ

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР		
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	Приоритети	Приоритетни проекти
	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството
УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Речица
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети 4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	Приоритетни проекти 4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		
Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети 5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	Приоритетни проекти 5.1.1. Менување на кров на школото во с.Завој
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	
СПОРТ И КУЛТУРА		
Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации	Приоритети 6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	Приоритетни проекти 6.1.1. Реновирање и осовременување на спортскиот терен и поставување на рефлектори
	6.2. Развој на спортот и	6.2.1. Развој на спортови и

во руралните области	спортските активности согласно постојната регулатива	натпреварувања на вода
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – РЕЧИЦА

ИНФРАСТРУКТУРА

Стратешка цел 1	Приоритети	Приоритетни проекти
	Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ
1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата		1.2.1. Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата		1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2	Приоритети	Приоритетни проекти
	Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.
2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,		2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот

		туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Речица
	3.2. Одржливо користење на природните ресурси	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контењери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
--	---	---

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СВИНИШТА

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на	2.3.1. Подигнување на капацитетите

селските средини	претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	во областа на претприемништвото и занаетчиството
------------------	--	--

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Свињишта
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
--	---	---

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	5.1.1. овозможување на здравствена заштита со мобилни тимови
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на зимски спортови и натпреварувања
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ПЛАКЕ

ИНФРАСТРУКТУРА

Стратешка цел 1	Приоритети	Приоритетни проекти
	Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ
1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата		1.2.1. Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата		1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

Стратешка цел 2	Приоритети	Приоритетни проекти
	Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.
2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,		2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
2.3. Развој на зимски туризам на Плакенска планина (2000		2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и

		МНВ),	занаетството
УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА			
Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти	
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Плаќе	
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси	
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори	
	3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контењери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО			
Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство	
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој	

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	<p>4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи.</p> <p>4.1.2. Користење на производи од природата</p> <p>4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство</p>
--	---	---

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Анализа на капацитетите за развој на алтернативен престој во природа
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој и промоција на планински спортови 6.2.2. Изработка на физибилити студија за ски центар на Плаќенска Планина
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО СИРУЛА

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Решавање на проблемот со недостигот на вода за пиење 1.2.4. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.1. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите	2.2.1. Обуки за даватели на услуги

стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	на локалното население од руралните области,	во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

Стратешка цел 3 Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Љубаништа
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
	3.4. Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии

ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО

Стратешка цел 4 Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство

	4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој
--	---	---

ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	6.1.1. Анализа на капацитетите за развој на алтернативен престој во природа
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	

ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА РУРАЛНАТА ОБЛАСТ – Општина Охрид

Мисија:

Мисија на “Стратегијата за рурален развој на Општина Охрид 2022-2027”, е развој на руралните области на општината, кој што ќе придонесе кон економски и социјален развој на населението и подигнување на квалитетот на животот базиран врз принципите на одржлив развој.

Визија:

Преку реализација на планиран процес на активности, Општина Охрид, до 2027 година, да прерасне во економски силен, рурално, индустриски и туристички ориентирана општина со развиена инфраструктура, воспоставени производни капацитети во областа на земјоделството, развиени туристички производи и понуда во руралните области и подобрување на конкурентноста на руралните средини, подобрување на квалитетот на животот на руралното население, зголемување на приходот и создавање на нови можности за вработување.

НАСЕЛЕНО МЕСТО – СЕЛО ЛАГАДИН

ИНФРАСТРУКТУРА

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 1 Инфраструктурно и комунално уредување на селските средини	1.1. Враќање на статусот на правни лица на МЗ	1.1.1. Иницијатива до Советот на општина Охрид за враќање на статусот на правно лице на месните заедници
	1.2. Изградба на нова и осовременување на канализационата, водоводната и собраќајната инфраструктура во селата	1.2.1 Асфалтирање и санација на локални патишта, улици и сокаци 1.2.2. Поставување на автобуски постојки 1.2.3. Одржување и реконструкција на водоводната мрежа и комунална мрежа
	1.3. Ширење и подигање на квалитетот на електро мрежата	1.3.4. Одржување и обновување на улично осветлување

ТУРИЗАМ И ЛЕР

	Приоритети	Приоритетни проекти
Стратешка цел 2 Квалитетно и целосно искористување на туристичките и стопанските потенцијали на руралните области со што би се подобрил квалитетот на живеење на селските средини	2.1. Развој на рурален туризам и алтернативни форми на туризам.	2.1.1. Изработка и поставување на туристичка информативна сигнализација
	2.2. Подигање на капацитетите на локалното население од руралните области,	2.2.1. Обуки за даватели на услуги во руралниот туризам за развој на производи и услуги во руралниот туризам
	2.3. Развој на претприемништво, традиционално занаетчиство, развој на МСП	2.3.1. Подигнување на капацитетите во областа на претприемништвото и занаетчиството

УРБАНИЗАМ И ЖИВОТНА СРЕДИНА		
<p>Стратешка цел 3</p> <p>Урбанистички уредени селски средини со просторно-планска документација и чиста животна средина</p>	Приоритети	Приоритетни проекти
	3.1. Донесување на планска и просторна документација и решавање на сопственоста на објектите во селата	3.1.1. Изготвување урбанистичко-планска документација за катастарската област на селото Лагадин
	3.2. Стратегија за одржливо користење на природните ресурси (води, шуми, земјиште, минерали)	3.2.1. Редовно одржување на речни и одводни канали 3.2.2. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за рационално користење на природните ресурси
	3.3. Изградба на нови и реконструкција на постоечките објекти во традиционален стил и архитектура со употреба на традиционални материјали	3.3.1. Реконструкција на домот на култура 3.3.2. Хортикултурно и партерно уредување на јавните простори
3.4.Управување со отпад согласно Планот за управување со отпад на општина Охрид	3.4.1. Едукација на населението во насока на подигнување на јавната свест за заштита на животната средина 3.4.2. Набавка и поставување на контејнери и канти за отпад со можност за селекција на отпадот 3.4.3. Расчистување на диви депонии	
ЗЕМЈОДЕЛСТВО И СТОЧАРСТВО		
<p>Стратешка цел 4</p> <p>Развиено земјоделство и сточарство врз база на здрава, автохтона и органски здрава храна</p>	Приоритети	Приоритетни проекти
	4.1. Зголемена едукација, создавање на услови за органско производство на земјоделски производи и развој на сточарството	4.1.1. Анализа на потенцијали за органско производство на овошје, зеленчук, месо, млеко и млечни производи. 4.1.2. Користење на производи од природата 4.1.3. Стручни едукации и поддршка на процесот за сертификација на органско производство
4.2. Поголемо искористување на средствата од Националната Програма за Рурален Развој и од ИПАРД Програмата на Европската Унија за рурален развој.	4.2.1. Информирање и обуки на населението за можности за користење на средства од националните и европски програми за рурален развој	
ОБРАЗОВАНИЕ И ЗДРАВСТВО		

Стратешка цел 5 Подобрување на образовните и здравствени стандарди во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	5.1. Подобрување на образовната и здравствената инфраструктура, техничката опременост и кадровска екипираност	
	5.2. Пружање на соодветна здравствена заштита на локалното население од руралните области, како и услови за квалитетно образование	

СПОРТ И КУЛТУРА

Стратешка цел 5 Подобрување на спортската инфраструктура и развој на традиционални културни манифестации во руралните области	Приоритети	Приоритетни проекти
	6.1. Доизградба и осовременување на спортските терени и игралишта во руралните делови на Општина Охрид	
	6.2. Развој на спортот и спортските активности согласно постојната регулатива	6.2.1. Развој на спортови и натпреварувања на вода
	6.3. Селекција на културните манифестации од посебно значење за афирмација на руралните области како и Општина Охрид во целост.	6.3.1. Развој на автентични културни манифестации